

OŚRODEK POMOCY SPOŁECZNEJ W RYBNIKU
SPRAWOZDANIE Z DZIAŁALNOŚCI
ZA 2022 ROK

PRZEDMIOT DZIAŁALNOŚCI OŚRODKA POMOCY SPOŁECZNEJ W RYBNIKU

Ośrodek Pomocy Społecznej w Rybniku – jest budżetową jednostką organizacyjną Miasta Rybnika, powołaną uchwałą Miejskiej Rady Narodowej w Rybniku Nr 56/XII/90 z dnia 28 lutego 1990 roku w sprawie utworzenia jednostki budżetowej stopnia podstawowego o nazwie Miejski Ośrodek Pomocy Społecznej w Rybniku podporządkowanej Prezydentowi Miasta, do realizacji zadań pomocy społecznej. Podstawę działalności Ośrodka stanowi statut przyjęty Uchwałą Nr 536/XXXVII/2017 Rady Miasta Rybnika z dnia 18 maja 2017 roku (t.j. Uchwała NR 871/LI/2022 Rady Miasta Rybnika z dnia 28 kwietnia 2022 r., ze zm.), a także ustawa o pomocy społecznej z dnia 12 marca 2004 r. (t.j. Dz.U. z 2021 r. poz. 2268, ze zm.).

Środki finansowe na realizację zadań pomocy społecznej pochodzą ze środków samorządowych budżetu Miasta, z dotacji celowych z budżetu państwa oraz z innych prawem dopuszczalnych źródeł, a zadania dzieli się odpowiednio na zadania własne i zadania zlecone. Obszary działań pomocy społecznej w mieście wpisują się w zakres niżej wymienionych zadań realizowanych przez Ośrodek Pomocy Społecznej w Rybniku (dalej: OPS lub Ośrodek) na podstawie wskazanych ustaw.

I. Zadania gminne i powiatowe przewidziane w ustawie o pomocy społecznej:

1. przyznawanie i wypłacanie świadczeń drogą decyzji administracyjnych,
2. praca socjalna,
3. specjalistyczne poradnictwo,
4. pomoc w integracji ze środowiskiem osób mających trudności w przystosowaniu się do życia, młodzieży opuszczającej całodobowe placówki opiekuńczo-wychowawcze typu rodzinnego i socjalizacyjnego, domy pomocy społecznej dla dzieci i młodzieży niepełnosprawnych intelektualnie, domy dla matek z małoletnimi dziećmi i kobiet w ciąży, rodziny zastępcze oraz schroniska dla nieletnich, zakłady poprawcze, specjalne ośrodki szkolno - wychowawcze, specjalne ośrodki wychowawcze, młodzieżowe ośrodki socjoterapii zapewniające całodobową opiekę lub młodzieżowe ośrodki wychowawcze, mających braki w przystosowaniu się,

5. zapewnienie opieki i wychowania dzieciom całkowicie lub częściowo pozbawionym opieki rodziców, w szczególności przez organizowanie i prowadzenie ośrodków adopcyjno-opiekuńczych, placówek opiekuńczo-wychowawczych dla dzieci i młodzieży, w tym placówek wsparcia dziennego o zasięgu ponadgminnym, a także tworzenie i wdrażanie programów pomocy dziecku i rodzinie,
6. pokrywanie kosztów utrzymania dzieci z terenu powiatu, umieszczonych w całodobowych placówkach opiekuńczo - wychowawczych i w rodzinach zastępczych, również na terenie innego powiatu,
7. przyznawanie pomocy pieniężnej na usamodzielnienie oraz na kontynuowanie nauki osobom opuszczającym: całodobowe placówki opiekuńczo-wychowawcze typu rodzinnego i socjalizacyjnego, domy pomocy społecznej dla dzieci i młodzieży niepełnosprawnych intelektualnie, domy dla matek z małoletnimi dziećmi i kobiet w ciąży, rodziny zastępcze oraz schroniska dla nieletnich, zakłady poprawcze, specjalne ośrodki szkolno-wychowawcze, specjalne ośrodki wychowawcze, młodzieżowe ośrodki socjoterapii zapewniające całodobową opiekę lub młodzieżowe ośrodki wychowawcze,
8. kwalifikowanie i kierowanie osób do placówek pomocy społecznej, zawieranie porozumień z innymi gminami, powiatami w sprawie zwrotu kosztów za pobyt w domach pomocy społecznej,
9. tworzenie i prowadzenie mieszkań chronionych,
10. prowadzenie ośrodków wsparcia dla osób zagrożonych marginalizacją i wykluczeniem społecznym (bezrobotnych, bezdomnych, usamodzielnianych wychowanków placówek i rodzin zastępczych oraz osób niepełnosprawnych i z zaburzeniami psychicznymi) oraz rozwijanie niezbędnej infrastruktury socjalnej,
11. pobudzanie społecznej aktywności, ukierunkowanej na zaspakajanie własnych potrzeb – od pomocy ku samopomocy,
12. pomoc osobom mającym trudności w integracji ze środowiskiem, które otrzymały status uchodźcy,
13. specjalistyczne szkolenia dla kadry pracującej z osobami z grup szczególnego ryzyka,
14. analiza i ocena zjawisk rodzących zapotrzebowanie na świadczenia z pomocy społecznej,

15. opracowanie i realizacja programów zgodnych z celami strategii integracji i polityki społecznej, jak również wdrażanie działań i przygotowywanie projektów umożliwiających wykorzystanie środków finansowych funduszy strukturalnych na zasadach współpracy i partnerstwa różnych podmiotów działających na rzecz rozwiązywania problemów społecznych w mieście.

II. Zadania powiatowe realizowane z ustawy o rehabilitacji zawodowej i społecznej oraz zatrudnianiu osób niepełnosprawnych przy wykorzystaniu środków PFRON, a w tym dofinansowanie do:

1. likwidacji barier funkcjonalnych (architektonicznych, technicznych i w komunikowaniu się),
2. zaopatrzenia w sprzęt rehabilitacyjny oraz przedmioty ortopedyczne i środki pomocnicze,
3. sportu, kultury, rekreacji i turystyki osób niepełnosprawnych,
4. kosztów działania dwóch Warsztatów Terapii Zajęciowej.

III. Zadania realizowane z ustawy o świadczeniach rodzinnych, o pomocy osobom uprawnionym do alimentów, o ustaleniu i wypłacie zasiłków dla opiekunów, o wsparciu kobiet w ciąży i rodzin „Za życiem”, dotyczące:

1. przyznawania i wypłacania świadczeń rodzinnych,
2. przyznawania i wypłacania świadczeń osobom uprawnionym do alimentów,
3. prowadzenia spraw związanych z egzekucją należności od dłużników alimentacyjnych,
4. ustalania i wypłaty zasiłków dla opiekunów,
5. prowadzenia postępowań w zakresie jednorazowego świadczenia z tytułu urodzenia dziecka, u którego zdiagnozowano ciężkie i nieodwracalne upośledzenie albo nieuleczalną chorobę zagrażającą jego życiu, które powstały w prenatalnym okresie rozwoju dziecka lub w czasie porodu, a także wydawania w tych sprawach decyzji administracyjnych i wypłaty świadczenia.

IV. Zadania realizowane z ustawy o dodatkach mieszkaniowych, ustawy - Prawo energetyczne, ustawy o dodatku osłonowym, o dodatku węglowym, ustawy o szczególnych rozwiązaniach w zakresie niektórych źródeł ciepła w związku z sytuacją na rynku paliw, o szczególnych rozwiązaniach

służących ochronie odbiorców energii elektrycznej w 2023 roku w związku z sytuacją na rynku energii elektrycznej, dotyczące:

odpowiednio do przepisów danej ustawy: przyjmowania wniosków, prowadzenia postępowań w sprawach ww. dodatków, ustalania wysokości i wypłacania dodatków, a także wydawania w tych sprawach decyzji administracyjnych.

V. Zadania realizowane z ustawy o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej dotyczące:

1. kierowania dzieci do pieczy zastępczej,
2. prowadzenia spraw dotyczących świadczeń na rzecz rodzin zastępczych (w tym w porozumieniu z innymi powiatami),
3. prowadzenia spraw odpłatności za pobyt w pieczy zastępczej,
4. organizowania wsparcia i wypłaty świadczeń osobom usamodzielnianym opuszczającym pieczę zastępczą i inne placówki wskazane w ustawie o pomocy społecznej,
5. zadań powiatu w zakresie pieczy zastępczej niezastrzeżonych dla innych podmiotów – w szczególności w związku z art. 182 ust. 1 i 2 ww. ustawy,
6. organizowania pracy z rodziną.

VI. Zadania realizowane z ustawy o pomocy państwa w wychowywaniu dzieci dotyczące:

przyznawania i wypłacania świadczenia wychowawczego drogą decyzji administracyjnych.

VII. Zadania realizowane z ustawy o Karcie Dużej Rodziny dotyczące:

przyznawania Karty Dużej Rodziny członkom rodzin wielodzietnych.

VIII. Zadania realizowane z ustawy o Karcie Polaka dotyczące:

wypłaty świadczenia pieniężnego osobie posiadającej Kartę Polaka, przeznaczonego na częściowe pokrycie kosztów zagospodarowania i bieżącego utrzymania w Rzeczypospolitej Polskiej, na podstawie decyzji przyznającej to świadczenie przez wojewodę.

IX. Zadania realizowane z ustawy o repatriacji dotyczące:

prowadzenia postępowań, w tym do wydawania decyzji administracyjnych w sprawie pomocy finansowej ze środków budżetu państwa na częściowe

pokrycie poniesionych, udokumentowanych przez repatrianta kosztów związanych z remontem, adaptacją lub wyposażeniem lokalu mieszkalnego w miejscu osiedlenia się w Rzeczypospolitej Polskiej, o których mowa w art. 17 ust. 2 ww. ustawy.

X. Zadania realizowane z ustawy o pomocy obywatelom Ukrainy w związku z konfliktem zbrojnym na terytorium tego państwa:

wypłaty świadczenia pieniężnego dla osób, które opuściły Ukrainę, przyznawanie dożywiania doraźnego oraz pokrycie kosztów posiłków w szkołach i pełnego wyżywienia w przedszkolu.

REALIZACJA ZADAŃ OŚRODKA POMOCY SPOŁECZNEJ W RYBNIKU
W ROKU 2022

I. Zadania własne i zlecone gminie:

1. Pomoc finansowa udzielona została 2185 osobom/rodzinom w formie zasiłków:
 - 1) celowych dla 999 osób/rodzin na kwotę – 827 215,04 zł w tym zasiłki celowe specjalne otrzymało 297 osób/rodzin na łączną kwotę – 180 400,00 zł oraz z tytułu zdarzenia losowego otrzymały 2 rodziny na kwotę – 7 000,00 zł,
 - 2) stałych dla 420 osób na kwotę – 2 243 077,63 zł z dotacji budżetu państwa,
 - 3) okresowych dla 205 osób/rodzin na kwotę – 324 455,47 zł także z dotacji budżetu państwa.
2. Koszty wynagrodzenia za sprawowanie opieki nad osobą całkowicie ubezwłasnowolnioną wyniosły 54 079,96 zł; wynagrodzenie wypłacono 8 opiekunom, koszty obsługi stanowiły 1,5%.
3. Za pełnienie funkcji kuratora dla osób niepełnosprawnych oraz częściowo ubezwłasnowolnionych wypłacono wynagrodzenie 9 kuratorom na kwotę 22 844,66 zł.
4. Przyznano 2 rodzinom repatriantów pomoc finansową na pokrycie kosztów związanych z remontem, adaptacją oraz wyposażeniem lokalu mieszkalnego w miejscu osiedlenia się w Rzeczypospolitej Polskiej na łączną kwotę: 13 152,42 zł.

5. Przyznano 2 rodzinom afgańskim świadczenie pieniężne w ramach realizacji Indywidualnego Programu Integracji na utrzymanie, w szczególności na pokrycie wydatków na żywność, odzież i obuwie, środki higieny osobistej, opłaty mieszkaniowe oraz na pokrycie wydatków związanych z nauką języka polskiego – w łącznej wysokości wypłacono w roku 2022: 51 912,00 zł.
 6. W ramach ustawy o Karcie Polaka wypłacano świadczenie pieniężne 4 osobom na kwotę 38 250,00 zł.
 7. Na podstawie Uchwały Rady Miasta Rybnika przyznano 1 rodzinie repatrianta pomoc w wysokości 25 000,00zł
 8. W ramach jednorazowego świadczenia pieniężnego dla osób, które opuściły Ukrainę w związku z konfliktem zbrojnym na terytorium tego państwa wypłacono świadczenie 3 217 osobom. Łączny koszt wyniósł 968 742,00 zł (w tym 2% to koszty obsługi). Umorzono 13 wniosków dla 27 osób.
 9. Dożywianiem objęto 1 986 osób w ramach programu rządowego „Posiłek w szkole i w domu” na łączną kwotę 1 200 000 zł (w tym środki budżetu miasta: 480 000 zł, dotacja z budżetu państwa: 720 000 zł), którą przeznaczono na:
 - 1) obiady w szkołach dla 416 dzieci, tj. na 45 514 posiłków na kwotę – 228 534 zł,
 - 2) obiady w przedszkolach dla 239 dzieci, tj. na 21 251 posiłków na kwotę - 79 078 zł,
 - 3) zasiłki na dożywianie dla 749 rodzin, tj. na 1 826 świadczeń na kwotę – 892 388 zł.
- Wydano 36 decyzji odmownych.
10. Obywatelom Ukrainy przekraczającym granicę z powodu konfliktu zbrojnego przyznano dożywianie dla dzieci w szkołach i przedszkolu w ramach:
 - dożywiania doraźnego trwającego do 2 miesięcy w wys. 47 519,30 zł (334 decyzje),
 - zasiłków celowych na pokrycie posiłków w szkołach i pełnego wyżywienia w przedszkolach w wysokości 29 627,40 zł (219 decyzji).
 11. Usługi opiekuńcze w miejscu zamieszkania (zadanie zlecone do realizacji przez Polski Czerwony Krzyż, natomiast od 01.10.2022 r. przez firmę VITAL-

MED Sp. z o.o, która realizowała usługi specjalistyczne na rzecz osób dorosłych z zaburzeniami psychicznymi oraz usługi specjalistyczne na rzecz dzieci z zaburzeniami psychicznymi w ramach umowy) na ogólną kwotę: 1 049 762,22 zł, a w tym:

- 1) usługami podstawowymi objęto 130 osób, wypracowano 14 393,5 godziny na kwotę – 489 653,50 zł,
- 2) usługami pielęgnacyjnymi – objęto 39 osoby, wypracowano – 2 088,5 godziny na kwotę – 97 834,00 zł,
- 3) usługami specjalistycznymi (rehabilitacja) objęto 34 osoby, wypracowano – 1 982 godziny na kwotę – 112 488,50 zł.
- 4) usługami specjalistycznymi dla osób z zaburzeniami psychicznymi (zadanie zlecone) objęto 26 osób (w tym 5 dzieci), wypracowano – 6 107,5 godzin (w tym 2 404 godziny usług dla dzieci) na kwotę 349 786,22 zł (w tym 170 208,50 zł koszty usług dla dzieci).

12. Zlecono wykonanie 17 pogrzebów na kwotę 61 473,00 zł oraz zlecono pochówek łącznie 79 płodów (2 pogrzeby) na kwotę 7 134,00 zł

13. Do Ośrodka Pomocy Społecznej wpłynęło 1 520 wniosków o wydanie Karty Dużej Rodziny.

- 1) 202 – od nowych rodzin wielodzietnych,
- 2) 975 – od nowych rodzin składających się wyłącznie z rodziców,
- 3) 54 – dla nowego członka rodziny,
- 4) 220 – dla osób które już były posiadaczami karty (przedłużenia, zmiana danych, druga forma karty itp.),
- 5) 32 – duplikaty.

Przyznano 2 979 kart tradycyjnych oraz 2 989 kart elektronicznych.

14. Przyznano 14 457 dodatków mieszkaniowych na ogólną kwotę – 5 071 608,59 zł, które wypłacane były do lokali w zasobach:

- 1) komunalnych- w liczbie 7 278 dodatków na kwotę - 2 613 452,53 zł,
- 2) spółdzielczych- w liczbie 5 672 dodatków na kwotę - 1 895 974,15 zł,
- 3) wspólnot mieszkaniowych - w liczbie 932 dodatków na kwotę - 301 989,04 zł,
- 4) prywatnych - w liczbie 235 dodatków na kwotę - 97 957,70 zł,
- 5) oraz innych - w liczbie 340 dodatków na kwotę - 162 235,17 zł.

Wyplacono dla 767 osób/rodzin dodatki energetyczne na kwotę 11 817,32 zł (wraz z kosztami obsługi) w tym:

- 1) dla gospodarstw prowadzonych przez osobę samotną w liczbie 320 na kwotę 3 868,80 zł,
- 2) dla gospodarstw 2-4 osób w liczbie 384 na kwotę 6 447,36 zł,
- 3) dla gospodarstw składających się z co najmniej 5 osób w liczbie 63 na kwotę 1 269,45 zł.

Wyplacono również dopłaty do opłat za gospodarowanie odpadami komunalnymi za 2022 rok w liczbie 1 631 na kwotę 101 040,00 zł – Uchwała Rady Miasta Rybnika realizowana była do 20.09.2022 r.

15. Ubezpieczenia zdrowotne:

Wydano 195 decyzji/postanowień dotyczących prawa do świadczeń opieki zdrowotnej finansowanych ze środków publicznych osobom nie posiadającym ubezpieczenia zdrowotnego (na podstawie art. 54 ustawy o świadczeniach opieki zdrowotnej finansowanych ze środków publicznych) w tym:

- 1) 132 decyzje potwierdzające prawo do świadczeń zdrowotnych,
- 2) 18 decyzji odmownych,
- 3) 30 decyzji umarzających postępowanie,
- 4) 13 decyzji wygaszających,
- 5) 2 postanowienia.

16. Pomoc instytucjonalna dla mieszkańców Rybnika:

- 1) W roku 2022 r. do Domów Pomocy Społecznej skierowano 54 osoby z terenu miasta Rybnika.

Umieszczono poza Rybnikiem na podstawie decyzji kierujących do Domów Pomocy Społecznej mieszczących się na terenie innych gmin 46 osoby, mieszkańców miasta Rybnika. Wydano 55 decyzji dot. ustalenia odpłatności za pobyt mieszkańców w domach pomocy społecznej poza Rybnikiem oraz 252 decyzji zmieniających w związku ze zmianą kosztów utrzymania mieszkańca w tych Domach i ze zmianą dochodów osób przebywających w domach pomocy społecznej. Natomiast koszt gminy zamknął się w kwocie 7 525 496,74 zł i został poniesiony za pobyt 234 osób w domach pomocy społecznej poza miastem Rybnikiem.

- 2) Do Miejskiego Domu Pomocy Społecznej w Rybniku wydano 57 decyzji kierujących; 31 decyzji o umieszczeniu w tym Domu oraz 56 decyzji dotyczących ustalenia odpłatności za pobyt mieszkańców w Miejskim Domu Pomocy Społecznej w Rybniku, a także 157 decyzji zmieniających odpłatność. Ponadto w ramach zawartych umów 61 rodzin ponosiło część kosztów pobytu swoich krewnych w tych placówkach.
- 3) Środowiskowy Dom Samopomocy „Oligos” w Rybniku, ul. Karłowicza 48, realizuje program wspierająco-terapeutyczny dla osób z niepełnosprawnością intelektualną. Placówka posiada 56 miejsc. W roku 2022 wydano w sumie 114 decyzji dla 58 uczestników:
- w tym dla 34 osób z niepełnosprawnościami sprzężonymi (podwyższona dotacja),
 - 5 osób ze spektrum autyzmu.
- Średnio miesięczny koszt pobytu uczestnika: 1 940,00 zł. Podwyższona dotacja dla osób z niepełnosprawnościami sprzężonymi: 2 522,00 zł.
- 4) Środowiskowy Dom Samopomocy „Cogito Noster” w Rybniku-Niedobczycach, ul. Gen. Andersa 6, jest placówką zapewniającą wsparcie dla osób z zaburzeniami psychicznymi i chorym psychicznie. Placówka posiada 40 miejsc. W roku 2022 wydano w sumie 89 decyzji dla 47 uczestników terapii w ŚDS „Cogito Noster”.
- Średnio miesięczny koszt pobytu uczestnika: 1 940,00 zł
- 5) Dzienny Dom „Senior+” działający w Rybniku - Popielowie, ul. Konarskiego 49, realizuje usługi wspierające dla seniorów 60+, posiada 30 miejsc. W roku 2022 w sumie wydano 59 decyzji dla 35 uczestników zajęć w Dziennym Domu „Senior+”.
- Średnio miesięczny koszt pobytu uczestnika: 971,50 zł.
- 6) Dom dla Matek z Małoletnimi Dziećmi i Kobiet w Ciąży, z siedzibą w Rybniku, ul. Świerklańska 4, świadczy usługi umożliwiające całodobowy, okresowy pobyt dla osób potrzebujących schronienia, oraz wsparcia w trudnej sytuacji życiowej. Oferuje 15 miejsc. W roku 2022 z usług Domu skorzystało 36 osób, w tym 21 dzieci. Wydano w sumie 23 decyzji dla 15 matek zamieszkujących Dom.
- Średnio miesięczny koszt utrzymania mieszkańca: 1 945,54 zł.

17. Odwołania od decyzji administracyjnych w sprawach prowadzonych przez Dział Usług:

- 1) w sprawach o ustalenie opłaty za pobyt w domu pomocy społecznej poza Rybnikiem złożono do Samorządowego Kolegium Odwoławczego w Katowicach 1 odwołanie od decyzji – decyzję tę SKO utrzymało w mocy;
- 2) w sprawach świadczeń z pomocy społecznej i świadczeń opieki zdrowotnej finansowanych ze środków publicznych - złożono do SKO w Katowicach odwołania od 15 decyzji. Kolegium:
 - a) 5 decyzji uchyliło i przekazało do ponownego rozpatrzenia,
 - b) 5 decyzji utrzymało w mocy,
 - c) w ramach art.132 kpa Organ wydał 1 decyzję,
 - d) w przypadku 3 decyzji stwierdzono uchybienie terminu odwołania,
 - e) 1 decyzję pozostawiono bez rozpatrzenia;
- 3) w sprawach dodatków mieszkaniowych - złożono 10 odwołań do SKO w Katowicach:
 1. 7 decyzji zostało utrzymanych w mocy,
 2. wydano 2 postanowienia o niedopuszczalności odwołania,
 3. w 1 przypadku przekazano akta do Sądu – brak rozstrzygnięcia.

18. Pomoc środowiskowa poprzez pracowników socjalnych realizuje szerokie spektrum działań mających na celu umożliwienie osobom i rodzinom przezwycięzenie trudnych sytuacji życiowych, których nie są w stanie pokonać wykorzystując własne uprawnienia, zasoby i możliwości. Pomoc i wsparcie osobom i rodzinom zapewniają pracownicy socjalni zatrudnieni w 5 Punktach Terenowych rozmieszczonych w dzielnicach Miasta Rybnika.

W roku 2022 wsparciem objęto ogółem 2 192 rodziny. Na przestrzeni roku przyjęto 4 114 wnioski o pomoc, to jest o 461 mniej niż w roku poprzednim. W porównaniu z rokiem ubiegłym nastąpił spadek liczby środowisk objętych wsparciem o 114; sytuacja taka ma miejsce kolejny rok z rzędu. Prawdopodobnie jest to skutek funkcjonującego Programu Rodzina 500+, jak również notowanego spadku bezrobocia.

Liczba rodzin korzystających wyłącznie ze wsparcia w formie pracy socjalnej (834 rodziny) stanowi ok. 1/3 liczby korzystających z pomocy klientów

Ośrodka. Wskaźnik ten jest zjawiskiem korzystnym, świadczącym o stale zwiększającej się ofercie wsparcia pozamaterialnego oferowanego przez Ośrodek Pomocy Społecznej w Rybniku i współpracujące z nim jednostki.

Tab. 1 Rodziny objęte pomocą na podst. decyzji administracyjnych, pracą socjalną i w ramach kontraktu socjalnego (sprawozdanie za 2022 rok)

Lp.	Przyczyny trudnej sytuacji życiowej rodzin	Liczba rodzin objętych pomocą	Liczba osób w rodzinach	Liczba dzieci do 18 r.ż. w rodzinach
1.	Ubóstwo	680	1328	361
2.	Sieroctwo	-	-	-
3.	Bezdomność	5	-	-
4.	Potrzeba ochrony macierzyństwa i wielodzietności	79	356	132
5.	Bezrobocie	312	732	206
6.	Niepełnosprawność	671	1065	177
7.	Długotrwała lub ciężka choroba	640	987	178
8.	Bezradność w sprawach opiekuńczo-wychowawczych i prowadzeniu gospodarstwa domowego	369	921	365
9.	Przemoc w rodzinie	29	107	50
10.	Alkoholizm	91	146	10
11.	Narkomania	8	13	1
12.	Trudności w przystosowaniu do życia po opuszczeniu ZK	14	29	6
13.	Brak umiejętności w przystosowaniu do życia młodzieży opuszczającej placówki opiekuńczo-wychowawcze	1	3	2
14.	Trudności w integracji rodzin repatriantów	1	5	3
15.	Zdarzenie losowe	5	16	4
16.	Sytuacja kryzysowa	1	1	-
17.	Kłęska żywiołowa lub ekologiczna	-	-	-

W 2022 roku z systemu pomocy społecznej, m.in. w wyniku prowadzonej pracy socjalnej odeszło 386 środowisk, w których było 655 osób, a w tym 281 rodzin z dziećmi.

Tab. 2 Przyczyny odejścia z systemu pomocy społecznej (sprawozdanie za 2022 rok)

Lp.	Przyczyna odejścia	Liczba rodzin ogółem		Rodziny z dziećmi
		liczba rodzin	Liczba osób w rodzinie	liczba dzieci w rodzinach
1.	Przewyciężenie trudnej sytuacji w rodzinie	71	177	53
	w tym: w efekcie pracy socjalnej	57	142	43
2.	Podjęcie aktywności zawodowej	49	116	52
	w tym: w efekcie pracy socjalnej	42	101	42
3.	Uzyskanie świadczeń emerytalnych/rentowych	21	28	2
	w tym: w efekcie pracy socjalnej	12	16	2
4.	Umieszczenie/pobyt w DPS lub ZOL	77	64	-
	w tym: w efekcie pracy socjalnej	49	51	-
5.	Zmiana miejsca zamieszkania – poza miasto Rybnik	15	42	19
6.	Zgon	77	88	-
7.	Rezygnacja lub odmowa współpracy	16	33	12
8.	Inne przyczyny	19	48	20
9.	Ogółem	345	596	158

Obszary pracy socjalnej

Bezrobotni - w ramach współpracy z Powiatowym Urzędem Pracy w Rybniku Ośrodek Pomocy Społecznej poza działaniami w kierunku aktywizacji zawodowej klientów (motywowanie, monitorowanie kontaktów z PUP, współdziałanie z doradcą zawodowym, kontrakty socjalne) wskazuje osoby do wykonywania prac społecznie użytecznych. Skierowania otrzymało 68 osób. 19 osób odmówiło wykonania prac społecznie użytecznych.

Tab. 3 Osoby wskazane przez OPS do wykonywania prac społecznie użytecznych:

2022	Wskazania do PUP	Skierowanie do wykonania PSU	Odmowa wykonania PSU
Styczeń	313	3	-
Luty	151	13	-
Marzec	151	20	5
Kwiecień	136	10	1
Maj	127	5	5
Czerwiec	114	5	-
Lipiec	109	4	-
Sierpień	81	4	5
Wrzesień	89	2	1
Październik	70	1	-
Listopad	77	1	1
Grudzień	77	-	1
Ogółem	1313	68	19

Rodziny z problemami opiekuńczo – wychowawczymi - działania podejmowane przez pracowników socjalnych i asystentów rodziny skierowane do rodzin przeżywających problemy opiekuńczo - wychowawcze wynikają zarówno z realizacji ustawy o pomocy społecznej, jak i ustawy o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej. Ich celem jest wsparcie rodzin w wypełnianiu funkcji opiekuńczo – wychowawczych, pomoc w rozwiązywaniu konfliktów w rodzinie, przeciwdziałanie przemocy w rodzinie i eliminowanie zaniedbań.

Do zadań pracowników socjalnych, poza pracą prowadzoną bezpośrednio w środowisku rodzinnym, należy m.in.:

- opiniowanie, sprawozdawanie, informowanie o sytuacji rodzin na potrzeby Sądu, Prokuratury, innych jednostek z obszaru pomocy społecznej - 324 opinii,
- uczestniczenie w pracy Zespołu Interdyscyplinarnego - odbyło się 60 spotkań z udziałem pracowników socjalnych,

- uczestniczenie w zespołach ds. oceny wychowanków pozostających w pieczy zastępczej (osobiście bądź poprzez informacje pisemne – dla 90 rodzin)
- sporządzanie informacji o rodzinie ubiegającej się o pomoc fundacji i organizacji pozarządowych – dla 14 rodzin,
- weryfikacja zasadności przyznania i właściwego sposobu wydatkowania środków z Programu Rodzina 500+ w 8 rodzinach.

Osoby starsze i niepełnosprawne – wsparcie jakie udzielane jest osobom i rodzinom, które ze względu na wiek lub stan zdrowia nie są w stanie samodzielnie zabezpieczyć potrzeb socjalno - bytowych ukierunkowane jest na działania umożliwiające funkcjonowanie w środowisku, przy wsparciu najbliższej rodziny, usług opiekuńczych, rehabilitacji, środowiskowych domów samopomocy, organizacji pozarządowych, a w przypadku niemożności pozostania w środowisku (miejscu zamieszkania) – umieszczenie w domu pomocy, dziennym domu pomocy lub zakładzie opiekuńczo – leczniczym. Z uwagi na starzenie się populacji konieczność zapewnienia wsparcia tej grupie wydaje się być zadaniem wymagającym szczególnej uwagi.

Tab. 4 Liczba uczestników korzystających ze wsparcia środowiskowego – placówki

Lp.	Wsparcie środowiskowe dla rodzin	Liczba uczestników
1.	Środowiskowy Dom Samopomocy "Cogito Noster"	47
2.	Środowiskowy Dom Samopomocy „Oligos”	58
3.	Dzienny Dom „Senior+”	35

Liczba seniorów objętych wsparciem przez Dział Pomocy Środowiskowej wynosi 443 osoby. Poniższa tabela przedstawia poszczególne formy pomocy tym osobom.

Tab. 5 Formy pomocy seniorom.

Formy wsparcia	Liczba osób
Usługi opiekuńcze podstawowe	104
Usługi opiekuńcze pielęgnacyjne	22
Usługi opiekuńcze specjalistyczne rehabilitacyjne oraz dla osób z zaburzeniami psychicznymi	35
Dzienny Dom „Senior+”	35
Dom Pomocy Społecznej	77
Praca socjalna	310

Na potrzeby Działu Świadczeń Rodzinnych przeprowadzono 73 wywiady weryfikujące okoliczności przyznania specjalnego zasiłku opiekuńczego i zasiłku dla opiekuna.

Wsparcie kierowane do ogółu klientów OPS - w ramach pracy socjalnej, której adresatami są klienci Ośrodka niezależnie od rodzaju problemu pracownicy Działu Pomocy Środowiskowej:

- sporządzali wnioski do Miejskiej Komisji Rozwiązywania Problemów Alkoholowych (4 zgłoszenia), Zespołu Psychiatrii Środowiskowej (22 zgłoszenia),
- sporządzali wywiady w celu wydania decyzji przyznającej prawo do świadczeń opieki zdrowotnej klientom pozbawionym tytułu do ubezpieczenia – dla 93 osób,
- udzielali pomocy osobom dotkniętym zdarzeniem losowym - 5 rodzin,
- wydawali karty FEAD – dla skorzystania z bezpłatnej pomocy żywnościowej FEAD z Programu Operacyjnego Pomoc Żywnościowa – z żywności wydawanej poprzez PCK oraz Caritas w ramach Podprogramu 2020 skorzystało 3 989 osób. Wydano 240 paczek świątecznych
- udzielali pomocy osobom z Ukrainy – z uwagi na konflikt zbrojny w Ukrainie pracownicy socjalni, a także inni pracownicy Ośrodka Pomocy Społecznej objęli wsparciem obywateli Ukrainy. Łącznie 1 623 rodziny (3 348 osób). Ośrodek objął pieczę nad miejscem zbiorowego pobytu przy ul. Górnośląskiej

108 (sala gimnastyczna). Przez okres funkcjonowania sali wsparciem zostało objętych 149 uchodźców. Pracownicy socjalni objęli również wsparciem osoby w innych punktach zbiorowego pobytu, a także tych, którzy znaleźli schronienie u osób prywatnych. Osobom tym pomagano w załatwieniu numeru PESEL (w celu przyspieszenia nadania numeru organizowano wyjazdy do pobliskich gmin), uzyskaniu pomocy na start, a także udzielono pomocy w formie zasiłków celowych 106 rodzinom, posiłków w szkole 292 rodzinom, zasiłków stałych 4 rodzinom. Szczególną pomocą objęto osoby z problemami zdrowotnymi. Pomagano im w załatwianiu wizyt lekarskich, a także zaopatrywano je w leki. Z uwagi na to, że często małoletnie dzieci przyjeżdżały bez opiekunów prawnych, należało dla nich ustanowić opiekunów tymczasowych. Ośrodek Pomocy miał za zadanie weryfikowanie prawidłowego sprawowania tejże opieki. Sąd Rejonowy w Rybniku wydał postanowienia dla 41 małoletnich przebywających na terenie naszego miasta.

- udzielili pomocy osobom z Afganistanu – 2 rodziny (10 osób) znalazły schronienie w naszym mieście. Otrzymały one status uchodźcy. Zostały objęte Indywidualnym Programem Integracji. Do pracy z ww. rodzinami zostało wyznaczonych dwóch pracowników socjalnych. Do ich zadań należy realizacja Indywidualnego Programu Integracji, planowanie pomocy finansowej, oraz szeroko rozumiana praca socjalna.

19. Pomoc osobom bezdomnym

W 2022 r. pomoc, niezależnie od rodzaju udzielonego świadczenia, uzyskały 433 rodziny (455 osób). Pomocy w formie wyłącznie pracy socjalnej udzielono 145 rodzinom.

Pracownicy socjalni Zespołu ds. Bezdomności przyjęli wniosków i protokołów ogółem 1 166.

Decyzje przyznające miejsce w schronisku wydane zostały na podstawie umów dotyczących udzielenia schronienia zawartych: z Towarzystwem Pomocy św. Brata Alberta w Przegędzy, ze Stowarzyszeniem im. św. Jana Pawła II - Pomoc Potrzebującym - Rybnicki Bank Drugiej Ręki, z Chrześcijańskim

Stowarzyszeniem Dobroczynnym – Oddział Terenowy w Rybniku-Niewiadomiu.
Na podstawie ww. umów skierowania do schronisk otrzymało:

1. 61 mężczyzn – do Schroniska św. Brata Alberta w Przegędzy,
2. 122 mężczyzn – do Schroniska im. św. Jana Pawła II w Rybniku (w tym 14 mężczyzn – z usługami opiekuńczymi),
3. 64 mężczyzn i 17 kobiet – do Schroniska „Dom Nadziei” w Rybniku-Niewiadomiu.

Z pobytu w Ogrzewalni skorzystało ogółem 250 osób (215 mężczyzn, 35 kobiet). Z Ogrzewalni korzystały osoby bezdomne z gminy Rybnik oraz osoby bezdomne z innych gmin – 63 osoby.

Z „Przytuliska dla Kobiet i Kobiet z Dziećmi” przy ul. Chrobrego 16 w Rybniku skorzystały 93 osoby.

Pracownicy obsługiwali 3 mieszkania chronione dla mężczyzn, w których łącznie przebywało 11 osób.

Osoby bezdomne otrzymały pomoc w formie schronienia jak również w formie zasiłków celowych, okresowych, bonów żywnościowych oraz zasiłków stałych. Osoby bezdomne korzystały także z pomocy w formie odzieży, środków czystości, pieczywa wydawanej przez Rybnicki Oddział PCK oraz miały możliwość skorzystania z pomocy żywnościowej w ramach programu FEAD, wydano 136 skierowań, skorzystało 168 osób. Udzielono poradnictwa 268 osobom.

Pracownik zespołu 63 osobom bezpłatnie zrobił zdjęcia do dowodu osobistego. Do podjęcia prac społecznie użytecznych wytypowano 57 osób. Prace społecznie użyteczne wykonało 11 osób, odmówiły 4 osoby.

Liczba bezdomnych osób uzależnionych spadła w porównaniu z rokiem poprzednim: od środków odurzających – 11 osób (w 2021 r.: 15 osób), natomiast od alkoholu – 121 osób (w 2021 r.: 122 osoby). Liczba osób skierowanych na terapię wyniosła 132, podjęło ją 21 osób (alkohol – 20 osób, środki odurzające – 1 osoba), z czego leczenie odwykowe ukończyło – 8 osób. W przeważającej liczbie klientami były osoby w młodym wieku, mężczyźni. Przyczyną bezdomności u większości rodzin było uzależnienie od środków

odurzających oraz nadużywanie alkoholu, rozpad więzi rodzinnych, konflikty w rodzinie, brak możliwości powrotu do rodziny oraz brak zatrudnienia i stałego źródła dochodu.

W 2022 roku:

- skierowano 202 środowiska, z czego 81 rodzin złożyło wniosek o przydział lokalu z zasobów gminy Rybnik - 2 rodziny otrzymała mieszkania,
- 67 środowisk się usamodzielniało, z czego:
 - 4 środowiska w efekcie pracy socjalnej przezwyciężyły trudną sytuację,
 - 13 osób podjęło zatrudnienie,
 - 28 osób zmarło,
 - 2 osoby otrzymało świadczenie emerytalne
 - 8 osób otrzymało miejsce w domu pomocy społecznej / zakładzie opiekuńczo-leczniczym,
 - 7 osób odmówiło współpracy,
 - 5 środowisk zmieniło miejsce zamieszkania,
- zawarto 264 kontrakty socjalne oraz kontynuowano realizację 129 kontraktów z roku 2021, z czego: 36 kontraktów zrealizowano pozytywnie, 282 kontrakty są w trakcie realizacji, 75 kontraktów zostało zerwanych.
- przeprowadzono 30 postępowań dotyczących przyznania prawa do świadczeń zdrowotnych finansowanych ze środków publicznych.

Pracownicy zespołu udzielali pomocy osobom bezdomnym przebywającym w altankach, pustostanach, piwnicach itp. na terenie całej gminy jak również przeprowadzali wywiady, prowadzili pracę socjalną w Schronisku „Dom Nadziei” w Niewiadomiu, w Schronisku św. Brata Alberta w Przegędzy, w Schronisku „Przytulisko dla Kobiet i Kobiet z Dziećmi” prowadzonym przez Ośrodek Interwencji Kryzysowej i Psychoterapii, Schronisko im. Św. Jana Pawła II.

Pracownicy socjalni w związku z dużą liczbą osób bezdomnych uzależnionych od alkoholu i środków odurzających podejmowali działania motywujące te osoby do podjęcia terapii odwykowej. Pracownicy współpracowali z Ośrodkiem Interwencji Kryzysowej i Psychoterapii, Poradnią Uzależnień, Poradnią Zdrowia Psychicznego. Pracownicy monitorowali przebieg leczenia, częstotliwość spotkań oraz przeprowadzali rozmowy z pracownikami tych ośrodków.

Zespół ds. Bezdomności współpracował z Powiatowym Urzędem Pracy w Rybniku, Strażą Miejską, jak i Policją oraz PCK .

Współpracę można określić jako dobrą, na uwagę zasługują działania wspólnie podejmowane ze Strażą Miejską i Policją. W okresie zimowym pracownik socjalny wraz z pracownikami Straży Miejskiej i Policji dokonywał objazdu miejsc, gdzie przebywały osoby bezdomne, tj. altanki działkowe, baraki, opuszczone budynki, dworce. W roku 2022 pracownik socjalny (streetworker) Zespołu ds. Bezdomności monitorował i zdiagnozował 160 miejsc, gdzie przebywało łącznie 119 osób. Zespół ds. Bezdomności w ramach pozyskiwania dodatkowych środków tj. odzieży, środków czystości, żywności współpracował z organizacjami pozarządowymi, restauracjami, parafiami, osobami prywatnymi.

Z doświadczenia nabytego w pracy z osobami bezdomnymi wynika, iż najlepszą drogą do usamodzielnienia tej grupy będą kompleksowe i zintegrowane działania aktywizujące w sferze społecznej i zawodowej oraz ścisła współpraca z instytucjami, co w rezultacie pozwoli tym osobom usamodzielnić się i wyjść z systemu pomocy społecznej.

20. Pomoc udzielana przez Zespół Asysty Rodzinnej

Zgodnie z ustawą o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej obowiązek wspierania rodziny przeżywającej trudności w wypełnianiu funkcji opiekuńczo-wychowawczych oraz organizacji pieczy zastępczej, w zakresie ustalonym ww. ustawą, spoczywa na jednostkach samorządu terytorialnego oraz na organach administracji rządowej.

Dodatkowym zadaniem nałożonym na ww. jednostki jest realizowanie kompleksowego wsparcia oraz koordynowanie przez asystentów rodziny działań zapisanych w ustawie o wsparciu kobiet w ciąży i rodzin „Za życiem”.

W 2022 roku w Zespole było zatrudnionych 11 asystentów. Wszyscy zatrudnieni asystenci posiadali umowę o pracę w pełnym wymiarze czasu pracy. Siedziba Zespołu Asysty Rodzinnej mieści się w Rybniku przy ul. Barbary 22.

Asystenci pracowali w ramach zadaniowego czasu pracy, wykonując swoje obowiązki z zachowaniem ośmiogodzinnej ciągłości pracy w przedziale czasowym od g. 7.00 do g. 20.00. Każdy z asystentów współpracował

jednocześnie z rodzinami na terenie całego miasta. Wobec każdego pracownika stosowano się do zapisów ustawy i pod opieką 1 asystenta rodziny maksymalnie było 15 rodzin, w skali roku średnia rodzin objętych wsparciem jednego asystenta wynosiła ok. 16 rodzin. Dodatkowo asystenci w przypadku 41 rodzin prowadzili także monitoring którym były objęte rodziny w których zakończono wsparcie z uwagi na osiągnięcie celów. Wszyscy zatrudnieni asystenci posiadali wykształcenie wyższe (głównie pedagogiczne). Z uwagi na prowadzenie pracy z rodzinami, w których występuje wiele sprzężonych problemów, kompetencje i umiejętności asystentów wymagają ciągłego doskonalenia, by móc lepiej i efektywniej organizować działania na rzecz podopiecznych.

W ramach podnoszenia kwalifikacji w pracy z dziećmi i rodziną asystenci uczestniczyli w szkoleniach o różnej tematyce m.in.:

1. „Depresja u dzieci i młodzieży. Rozpoznanie i pierwsza pomoc”
2. „Leki rozwojowe u dzieci.”
3. „Skuteczna komunikacja w sytuacjach trudnych w pracy z rodziną – rozwiązywanie konfliktów, techniki negocjacyjne”
4. „Wczesne rozpoznawanie wśród dzieci i młodzieży zagrożeń związanych z używaniem alkoholu narkotyków”
5. „Spektrum uszkodzeń poalkoholowych płodu (FASD)”

W 2022 r. wspierającymi, motywującymi i pomocowymi działaniami asystenta rodziny na terenie miasta było objętych 182 rodzin. Z tej liczby 93 rodziny zostały zobowiązane do współpracy przez Sąd. W ubiegłym roku ze względu na osiągnięcie celów zakończono współpracę z 19 rodzinami, a z powodu zaprzestania współpracy z 27 (np. z powodu zmiany miejsca zamieszkania, braku zaangażowania w realizowane działania, braku efektów współpracy itp.). Okres realizowania wsparcia był każdorazowo dostosowywany do indywidualnych potrzeb rodzin, uwzględniając ich sytuację życiową i przeżywane trudności. Wsparcie asystenta jest procesem długofalowym, nierzadko realizowanym przez kilkanaście lub nawet kilkadziesiąt miesięcy. Asystenci stosowali zindywidualizowane metody pracy z rodzinami, dostosowane do ich sytuacji i możliwości, a cele realizowanego wsparcia

pozostawały zgodne z działaniami prowadzonymi przez pracowników socjalnych. Na każdym etapie pracy starali się maksymalnie angażować i motywować członków rodzin do realizowania zaplanowanych czynności. W wykonywaniu zadań zawodowych i organizowaniu pracy na rzecz rodzin asystenci ściśle współpracowali również z wieloma urzędami, instytucjami, stowarzyszeniami, placówkami oświatowymi, medycznymi i terapeutycznymi, kuratorami, Policją, zespołem interdyscyplinarnym, grupami wsparcia itp. Asystenci sporządzali także opinie dot. rodzin na wniosek Sądu, Prokuratury, Ośrodka Rodzinnej Pieczy Zastępczej oraz innych jednostek realizujących zadania pomocy społecznej. Łącznie w 2022 roku sporządzono pisemnie 180 informacji na temat sytuacji rodzin. Na wezwanie Sądu asystenci uczestniczyli również w rozprawach dotyczących rodzin.

Wsparciem asystentów były objęte rodziny, w których występowały trudności w prawidłowym wypełnianiu funkcji opiekuńczo-wychowawczych. Przyczyny występujących problemów były m.in. następujące:

- 124 rodzin jest objętych nadzorem kuratorskim ds. rodzinnych i nieletnich (łącznie w tych rodzinach wychowuje się 245 dzieci, a 55 małoletnich z tych rodzin przebywa w pieczy zastępczej), w 21 rodzinach jest prowadzony nadzór kuratorski do spraw karnych (pod opieką tych rodzin pozostaje 45 dzieci, a 10 przebywa w pieczy zastępczej);
- brak zatrudnienia i stałego źródła dochodu – 75 rodzin (w których łącznie wychowuje się 135 dzieci);
- nadużywanie alkoholu oraz inne uzależnienia – 40 rodzin (w których łącznie wychowuje się 45 dzieci);
- niepełnosprawność - 55 rodzin (w których łącznie wychowuje się 109 dzieci);
- przemoc w rodzinie - 32 rodziny (w których łącznie wychowuje się 46 dzieci).

W trakcie współpracy asystentów z rodzinami w 2022 r. wobec 16 rodzin Sąd wydał postanowienie o zabezpieczeniu dzieci, w wyniku czego 27 dzieci zostało umieszczonych w pieczy zastępczej.

Dodatkowo poza ustawowymi zadaniami asystenci w celu zwiększenia efektów pracy podejmowali następujące działania:

- motywowali członków rodzin do udziału w terapiach i warsztatach;
- zachęcali rodziców, by zapewniali dzieciom możliwość korzystania ze wsparcia świetlic środowiskowych i klubów młodzieżowych;
- umawiali i towarzyszyli rodzinom podczas wyjazdowych konsultacji lekarskich oraz pozostawali w ścisłym kontakcie z placówkami służby zdrowia;
- angażowali się w działania na rzecz poprawy warunków mieszkaniowych rodzin, w tym także poprzez współpracę z Zakładem Gospodarki Mieszkaniowej;
- pozyskiwali sponsorów, organizowali pomocy rzeczową i żywnościową dla rodzin;
- udzielali rodzinom informacji na temat bezpłatnych porad prawnych;
- współpracowali z pracodawcami, udzielali pomocy w uzyskaniu zatrudnienia.

W pracy na rzecz poprawy sytuacji rodzin asystenci realizowali również następujące zadania:

- w przypadku 11 rodzin asystenci przekazali pisemne zgłoszenia do Zespołu ds. Przemocy tut. OPS w celu sprawdzenia sytuacji i uczestniczyli w pracach zespołu,
- osobisty udział asystenta w okresowej ocenie sytuacji dziecka umieszczonego w pieczy zastępczej zrealizowano w 27 spotkaniach, przekazano także 8 pisemnych informacji w tej sprawie do ośrodków i placówek opiekuńczo-wychowawczych znajdujących się poza terenem Rybnika – zgodnie z zapisami art. 15 ustawy o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej,
- udział w 10 rozprawach sądowych (w przypadku 8 rozpraw asystenci byli przesłuchiwanymi na pisemne wezwanie Sądu, w przypadku 2 na prośbę rodziny). Dodatkowo w 2022 r. sporządzono do Sądu 146 pism dot. sytuacji rodzin (informacje, prośby o wgląd, opinie, sprawozdania, informacje o wsparciu oraz sprawozdania o sytuacji rodziny).
- złożono 5 zeznań na Policji,
- systematycznie współpracowano z pracownikami świetlic środowiskowych i placówek wsparcia dziennego, z których korzystały dzieci z 12 rodzin;

- przekazano pisemne zgłoszenia do Miejskiej Komisji ds. Rozwiązywania Problemów Alkoholowych ws. 3 rodzin;
- skierowano 2 rodziny do Domu dla Matek z Małoletnimi Dziećmi i Kobiet w Ciąży
- skierowano do udziału w grupach wsparcia – 47 osób (grupy wsparcia realizowane w ramach projektów, prowadzonych przez Zespół Grupowej Metody pracy Socjalnej oraz inne instytucje min. Ośrodek Interwencji Kryzysowej i Psychoterapii, w tut. Ośrodku, Poradnia Psychologiczno-Pedagogiczna),
- uczestniczono w 4 spotkaniach mediacyjnych w Zakładzie Gospodarki Mieszkaniowej
- po zakończeniu wsparcia w związku z osiągnięciem celów realizowano monitoring sytuacji 41 rodzin.

Dodatkowym zadaniem, jakie realizowali asystenci rodziny w 2022 r., były działania wynikające z ustawy o wsparciu kobiet w ciąży i rodzin „Za życiem”. Zgodnie z zapisem art. 9 ww. ustawy pracownicy Zespołu koordynowali działania w zakresie kompleksowego wsparcia rodzin z dziećmi, u których zdiagnozowano ciężkie i nieodwracalne upośledzenie albo nieuleczalną chorobę zagrażającą ich życiu, które powstały w prenatalnym okresie rozwoju dziecka lub w czasie porodu. Tym rodzajem pomocy w minionym roku objęto 10 rodzin z którymi nawiązano kontakt mający na celu przedstawienie możliwości skorzystania z pomocy zgodnie z ww. ustawą, a dla 7 rodzin, które podjęły dłuższą współpracę, został opracowany indywidualny katalog wsparcia. Działając na rzecz tych rodzin asystenci współpracowali m.in. z placówkami służby zdrowia, ośrodkami rehabilitacyjnym, poradniami, fundacjami oraz stowarzyszeniami w celu umożliwienia rodzinom korzystania ze specjalistycznej pomocy.

Asystenci zorganizowali także następujące formy wsparcia:

- pomoc fundacji dla 1 rodziny;
- turnusy rehabilitacyjne (bez wsparcia PFRON), z których skorzystała 1 rodzina;
- rehabilitacja ruchowa – 4 rodziny;
- wczesne wspomaganie rozwoju dziecka – 3 rodziny.

Asystenci pomagali rodzinom także poprzez towarzyszenie podczas wizyt w szpitalach i przychodniach, umawianie specjalistycznych wizyt i konsultacji, organizowanie dostępu do sprzętu medyczno-rehabilitacyjnego – zgodnie z możliwościami, jakie w tym zakresie przewiduje ww. ustawa. W przypadku jednej rodziny została udzielona pomoc w zakresie skorzystania z pomocy w formie prac społecznie użytecznych.

Tab. 6 Rodziny objęte pomocą Zespołu Asysty Rodzinnej na podstawie decyzji administracyjnych, pracą socjalną i w ramach kontraktu socjalnego (sprawozdanie za 2022 r.)

Lp.	Sytuacja rodzin z dziećmi	Liczba rodzin	Liczba osób w rodzinach	Liczba dzieci	Liczba dzieci pod opieką	Liczba dzieci w pieczy	
1.	Nadzór kuratorski ds. rodzin i nieletnich	124	437	300	245	55	
2.	Nadzór kuratorski ds. karnych	21	76	55	45	10	
3.*	Dzieci umieszczone w rodzinach zastępczych	28	64	76	20	56	
	w tym	spokrewnionych	13	28	34	11	20
		innych	13	28	34	11	20
4.*	Dzieci umieszczone w placówkach całodobowych	10	23	25	9	15	
	w tym	na terenie Miasta Rybnika	8	15	18	4	13
		poza miastem	3	11	10	7	3
5.	Dzieci umieszczone w MOW lub MOS	3	8	6	5	2	
6.	Dzieci w świetlicach środowiskowych	12	44	28	26	2	
7.	Dzieci, które powróciły do rodzin biologicznych	3	11	6	6	0	

* - W pkt 3 i 4 nie zawsze rubryki się sumują ponieważ z jednej rodziny mogą być dzieci umieszczone w rodzinach zastępczych spokrewnionych, innych oraz placówkach opiekuńczo-wychowawczych

21. Pomoc udzielana przez Zespół Grupowej Metody Pracy Socjalnej

Oferta Zespołu skierowana jest do ogółu mieszkańców miasta Rybnika, obejmuje zarówno udział w grupach wsparcia, warsztatach, spotkaniach w klubach, dla osób zainteresowanych nie będących klientami Ośrodka Pomocy

Spółecznej uczestnictwo w wydarzeniach z dziedziny kultury, panelach, spotkaniach.

Na przestrzeni roku 2022 przygotowano i zrealizowano następujące programy:

1. Grupa wsparcia Funkcjonalna Rodzina - program podstawowy – 2 grupy, 8 spotkań, 8 osób.
2. Grupa wsparcia Funkcjonalna Rodzina - program rozszerzony – 2 grupy, 16 spotkań, 11 osób.
3. Grupa wsparcia dla seniorów – 1 grupa, 6 spotkań, 9 osób.
4. Grupa wsparcia dla opiekunów osób zależnych – 1 grupa, 6 spotkań, 5 osób.
5. „Klub MOCARZ” – 1 grupa, 7 spotkań, 8 osób.
6. „Klub (NIE)PEŁNOSPRAWNI” – 1 grupa, 4 spotkania, 11 osób.
7. „SREBRNY KLUB” – 1 grupa, 4 spotkania, 20 osób.
8. Grupowy Trening Umiejętności Społecznych (TUS) – 4 grupy, 21 spotkań, 29 osób.
9. Warsztaty motywacyjne – 6 grup, 6 spotkań, 31 osób.
10. Grupowe wsparcie dla uchodźców z Ukrainy, w tym w zakresie nauki języka polskiego – 2 grupy, 20 spotkań, 45 osób.
11. Warsztaty dla rodzin z dziećmi – 1 grupa, 1 spotkanie, 6 osób.
12. Wspólne kolędowanie – 1 grupa, 1 spotkanie, 10 osób.
13. Warsztaty grupowe realizowane ze środków na rzecz zwalczania narkomani i przeciwdziałania alkoholizmowi: 16 spotkań grupowych dla łącznie 36 osób.

22. Pomoc udzielana przez Zespół ds. Przemocy.

Zespół ds. Przemocy realizował w roku 2022 niżej wymienione zadania:

- 1) praca socjalna na rzecz osób doświadczających przemocy;
- 2) realizacja zadań wynikających z procedury „Niebieskie Karty”,
- 3) koordynowanie działań grup roboczych powołanych w ramach Zespołu Interdyscyplinarnego w Rybniku,
- 4) organizowanie pracy Zespołu Interdyscyplinarnego w Rybniku.

Cele wymienionych wyżej zadań zostały osiągnięte. Utrudnieniem w realizacji powyższych celów były obostrzenia w związku ze stanem pandemii Covid-19

trwającym do 15 maja 2022 roku oraz z wprowadzonym w Polsce stanem zagrożenia epidemicznego od 16 maja 2022 roku do nadal. Zadania wynikające z procedury „Niebieskie Karty” oraz z zakresu świadczonej pracy socjalnej na rzecz mieszkańców Miasta Rybnika realizowane były w sposób ciągły w miejscu zamieszkania osób i rodzin przy uwzględnieniu standardów bezpieczeństwa. Zachowana została także interdyscyplinarna współpraca Zespołu z przedstawicielami podmiotów oraz organizacji pozarządowych realizujących zadania wynikające z ustawy o przeciwdziałaniu przemocy w rodzinie.

Tab. 7 Działania prowadzone w ramach Zespołu ds. Przemocy.

Lp.	Działania prowadzone w ramach Zespołu ds. Przemocy w 2022 roku	Rok 2021	Rok 2022
1.	Liczba rodzin objętych pomocą w związku z podejrzeniem występowania przemocy	458	391
2.	Liczba zgłoszeń w związku z podejrzeniem występowania przemocy, w tym:	609	550
2.1	w związkach formalnych i nieformalnych	378	244
2.2	dorosłych wobec niepełnoletnich dzieci	89	70
2.3	wobec innych osób	154	78

W 2022 roku do Zespołu wpłynęło 550 zgłoszeń w 391 rodzinach, z czego 352 zgłoszeń stanowiły procedury „Niebieskie Karty”. W okresie sprawozdawczym do Zespołu wpłynęło 609 zgłoszeń w 458 rodzinach, z czego 457 zgłoszeń stanowiły procedury „Niebieskie Karty”. W rodzinach, w których nie była prowadzona procedura „Niebieskie Karty” pracownicy Zespołu podejmowali czynności w ramach pracy socjalnej m.in. w zakresie poradnictwa rodzinnego oraz prawnego. Objęto pomocą rodziny wykazujące niewłaściwe postawy w zakresie funkcji opiekuńczo – wychowawczych, bądź w nieprawidłowym sprawowaniu opieki nad osobami zależnymi, osobami z niepełnosprawnością, osobami starszymi.

W 2022 roku pracownicy Zespołu ds. Przemocy realizowali Miejski Program Przeciwdziałania Przemocy i Ochrony Ofiar w Rodzinie na lata 2022 – 2026 przyjęty przez Radę Miasta Rybnika zgodnie z uchwałą

nr 760/XLV/2021 z dnia 18 listopada 2021 roku. Głównym założonym celem programu jest kompleksowe przeciwdziałanie oraz łagodzenie skutków zjawiska przemocy w rodzinie na terenie Miasta Rybnika.

„Razem przeciwko przemocy”. „Wzmacnianie działań na rzecz ofiar przemocy w rodzinie – dziecko krzywdzone” - to temat przewodni konferencji, która miała miejsce 3 marca 2022 roku. Przedsięwzięcie organizowane było przez Miasto Rybnik we współpracy z Zespołem ds. Przemocy Ośrodka Pomocy Społecznej w Rybniku oraz z Komendą Miejską Policji. Głównym celem konferencji było wzmocnienie kompetencji oraz wiedzy nauczycieli, pedagogów, dyrektorów w zakresie przeciwdziałania przemocy wobec małoletnich. Prelegentami konferencji byli m in. przedstawiciele Prokuratury Rejonowej w Rybniku, Komendy Miejskiej Policji w Rybniku, Miejskiej Komisji Rozwiązywania Problemów Alkoholowych w Rybniku, Niepublicznej Poradni Psychologiczno Pedagogicznej w Rybniku. Koordynator Zespołu ds. Przemocy oraz starszy specjalista pracy socjalnej Zespołu reprezentowali tutaj Ośrodek. Omówiony został temat: „Dziecko jako ofiara przemocy w rodzinie”. W ramach konferencji powstała ulotka informacyjna „Razem Przeciwko Przemocy” z adresami podmiotów i innych organizacji pozarządowych udzielających pomocy wraz wsparcia w zakresie przeciwdziałania przemocy na terenie Miasta Rybnika, (nakład – 2 tys. ulotek sfinansowany przez Urząd Miasta Rybnika, Wydział Edukacji).

W listopadzie 2022 roku pracownicy socjalni Zespołu ds. Przemocy wspólnie z Miejską Komendą Policji w Rybniku oraz z Strażą Miejską w Rybniku zorganizowali kampanię – „16 dni Międzynarodowej kampanii Przeciwdziałania Przemocy – Biała wstążka” skierowaną do mieszkańców Miasta Rybnika oraz powiatu rybnickiego.

Kampania realizowana była pod hasłem „Nie krzywdzę”, przebiegała w okresie od 25 listopada 2022 roku do 10 grudnia 2022 roku. Celem kampanii było zwrócenie uwagi społeczności lokalnej na problem przemocy, podniesienie świadomości na temat tego zjawiska, oraz profilaktyka w ramach przeciwdziałania przemocy. W pierwszym dniu kampanii w dniu Międzynarodowego Dnia Przeciwko Przemocy wobec Kobiet, tj. 25.11.2022 r. pracownicy Zespołu wraz ze współorganizatorami zachęcali mieszkańców miasta Rybnika na rybnickim rynku do udziału w kampanii, przyjęcia „Białej

Wstążki”. „Biała wstążka” i jej noszenie jest symbolem zobowiązania do przerwania milczenia w kwestii przemocy wobec kobiet oraz od powstrzymywania się od wszelkich form jej stosowania. Ponadto społeczność lokalna miała możliwość zapoznania się z materiałami edukacyjnymi, ulotkami na temat zjawiska przemocy oraz skorzystania z konsultacji przy stanowisku profilaktycznym wystawionym na terenie rynku Miasta Rybnika. Przez okres 16 dni Kampanii zostały uruchomione dyżury telefoniczne dla mieszkańców miasta Rybnika i powiatu rybnickiego pełnione przez Koordynatora Zespołu ds. Przemocy tut. OPS oraz Koordynatora ds. Przemocy Komendy Miejskiej Policji w Rybniku.

Istotną częścią działalności pracowników Zespołu ds. Przemocy tut. Ośrodka od lat jest realizacja procedury „Niebieskie Karty”. Realizowane są zadania: organizowanie pracy Zespołu Interdyscyplinarnego w Rybniku, koordynowanie działań grup roboczych, realizowanie pracy socjalnej w rodzinach objętych procedurą oraz koordynowanie przebiegu tej procedury. W 2022 roku prowadzono 430 procedur „Niebieskie Karty” w 352 rodzinach.

Tab. 8 Działania prowadzone przez pracowników Zespołu ds. Przemocy w ramach Zespołu Interdyscyplinarnego w Rybniku

Działania podejmowane w ramach Zespołu Interdyscyplinarnego w 2022 roku		I półrocze 2022 roku	II półrocze 2022 roku	Cały rok 2022
Ilość posiedzeń ZI		3	3	6
Ilość harmonogramowych spotkań grup roboczych		15	15	30
Ilość prowadzonych grup roboczych		258	172	430
Ilość utworzonych grup roboczych		328	398	726
Liczba członków grup roboczych (wg składu GR w poszczególnych procedurach)		745	612	1357
Liczba osób uczestniczących w spotkaniach grup roboczych (wg list obecności)		289	319	608
w	funkcjonariusze policji	60	56	116
tym:	pracownicy socjalni Zespołu ds. Przemocy - koordynatorzy	39	42	81
	pracownicy socjalni punktów terenowych OPS	26	30	56
	asystenci rodziny	7	16	23

	przedstawiciele szkół i przedszkoli		117	128	245
	przedstawiciele PPP		0	0	0
	przedstawiciele OIKiP		7	9	16
	przedstawiciele ORPZ		3	1	4
	przedstawiciele WTZ		0	0	0
	przedstawiciele POW		5	3	8
	przedstawiciele MKRPA		15	15	30
	przedstawiciele służby zdrowia		0	0	0
	inne podmioty		6	3	9
	kuratorzy sądowi		4	16	20
w tym:	Rodzinni		3	14	17
	w	Zawodowi	2	3	5
	tym:	Społeczni	1	11	12
	Karni		1	2	3
	w	zawodowi	1	2	3
	tym:	społeczni	0	0	0

Tab. 9 Realizacja procedury „Niebieskie Karty”

Dane dotyczące procedury „Niebieskie Karty”		I półrocze 2022 roku	II półrocze 2022 roku	Cały rok 2022	
Ilość formularzy „Niebieska Karta”, które <u>wpłynęły</u> do ZI/Ilość rodzin		284/219	185/133	496/352	
w tym z:	Ilość formularzy „Niebieska Karta” <u>przeniesionych</u> z innego okresu statystycznego	90 z 2021r.	90 z 2021r.	90 z 2021r.	
	Ilość formularzy „Niebieska Karta” <u>sporządzonych</u> w 2022 roku	194	185	379	
w tym z:	Ilość formularzy „Niebieska Karta” <u>sporządzonych</u> przez instytucje działające na terenie Miasta Rybnika	182	182	364	
	w tym z:	<i>Policji</i>	134	156	290
		<i>Ośrodka Pomocy Społecznej w Rybniku</i>	24	13	37
		<i>Ośrodka Interwencji Kryzysowej i Psychoterapii w Rybniku</i>	7	6	13
		<i>placówek oświatowych</i>	16	7	23
		<i>placówek służby zdrowia</i>	0	0	0
		<i>Miejskiej Komisji Rozwiązywania Problemów Alkoholowych w Rybniku</i>	1	0	1
		Ilość formularzy „Niebieska Karta”, które <u>wpłynęły</u> do ZI z instytucji spoza Miasta	12	3	15

	Rybnika.			
Ilość spotkań grup roboczych w ramach „Niebieskiej Karty – C”		167	206	373
Ilość spotkań grup roboczych w ramach „Niebieskiej Karty – D”		146	177	323
Ilość procedur <u>zamkniętych</u>				
ogółem:	ilość procedur	158	189	347
	liczba rodzin	143	147	290
w tym:	z powodu <u>ustania przemocy</u>			
	ilość procedur	126	151	277
	liczba rodzin	115	116	231
	z <u>braku zasadności prowadzenia działań</u>			
	ilość procedur	32	38	70
	liczba rodzin	28	31	59
Ilość procedur <u>przeniesionych</u> na kolejny okres statystyczny				
w tym:	ilość procedur	99	83	83
	liczba rodzin	76	62	62
Ilość <u>wniosek do innych instytucji</u> ogółem		98	58	156
w tym do:	prokuratury	15	12	27
	sądu rejonowego	19	20	39
	MKRPA	56	21	77
	Zespół Psychiatrii Środowiskowej „Cogito Noster”	8	5	13
<u>Czas trwania procedury NK</u> wyrażony w miesiącach:				
najdłuższy czas trwania procedury NK		10	11	11
najkrótszy czas trwania procedury NK		2	2	2
przeciętny czas trwania procedury NK		4	4	4
największa liczba członków grupy roboczej		7	7	7
najmniejsza liczba członków grupy roboczej		2	2	2
przeciętna liczba członków grupy roboczej		3	3	3

23. Pomoc dla Matek z Małoletnimi Dziećmi i Kobiet w Ciąży.

Zadaniem Domu dla Matek z Małoletnimi Dziećmi i Kobiet w Ciąży w Rybniku jest pomoc osobom znajdującym się w trudnych sytuacjach życiowych.

W ramach pomocy zapewniany jest całodobowy pobyt w Domu a także pomoc socjalna, pedagogiczna, psychologiczna oraz pomoc w rozpoczęciu przerwanej lub zaniechanej nauki.

W Domu Dla Matek z Małoletnimi Dziećmi i Kobiet w Cięży jednocześnie może mieszkać łącznie 15 osób.

W okresie od 1 stycznia do 31 grudnia 2022 r. w Domu zamieszkiwało łącznie 15 matek oraz 21 małoletnich dzieci. Spośród mieszkanek 6 matek z 8 małoletnimi dziećmi usamodzielniało się. W mieszkaniach chronionych zamieszkały 2 matki oraz 4 małoletnich dzieci.

Mieszkanek Domu są zakwalifikowane do Projektu „3R – Rodzina Rozwój Rybnik”, w ramach którego korzystają z kompleksowego wsparcia mającego na celu pomoc w wyjściu z bezdomności, bezradności, problemów rodzinnych, ekonomicznych oraz emocjonalnych. W ramach projektu zatrudniony jest psycholog, który wspiera mieszkanki.

Mieszkanek uczestniczyły w zajęciach finansowanych ze środków unijnych. W trakcie zajęć wykonywały m.in. makramy, stroiki, kartki świąteczne, wykonywały także prace takie jak: wiosenne sadzenie kwiatków oraz założenie ogródka warzywnego. Wspólnie piekły ciasteczka świąteczne. W okresie świątecznym dzieci otrzymały paczki oraz mogły uczestniczyć we wspólnej Wigilii. Mieszkanek brały udział w prelekcji z położną jak dbać o swoje zdrowie i jak pielęgnować dzieci. Uczestniczyły także w zajęciach prowadzonych przez pracowników Powiatowej Komendy Policji w Rybniku.

Mieszkanek uczestniczyły w różnych zajęciach edukacyjno - rekreacyjnych m.in. z okazji różnych uroczystości i świąt. Objęte były również wsparciem Grupowej Metody Pracy Socjalnej, tj. uczestniczyły w zajęciach wspierających.

Pracownicy Domu nawiązali współpracę z wieloma organizacjami, stowarzyszeniami, które pomagają mieszkankom Domu i ich dzieciom np. w poszukiwaniu pracy, miejsca w żłobkach lub przedszkolach, składaniu wniosków o mieszkania komunalne, określaniu zadłużenia mieszkanek i wspólnym opracowaniu planu spłaty, skorzystaniu z pomocy poradni specjalistycznych oraz w uzyskaniu orzeczenia o stopniu niepełnosprawności dla dzieci, a także uzyskaniu pomocy prawnej.

II. Piecza Zastępcza

Do podstawowych zadań Pieczy Zastępczej, zgodnie z ustawą o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej, należy kierowanie dzieci do pieczy zastępczej,

prorowadzenie spraw dotyczących świadczeń na rzecz rodzin zastępczych (w tym w porozumieniu z innymi powiatami), prowadzenie spraw odpłatności za pobyt w pieczy zastępczej a także organizowanie wsparcia i wypłata świadczeń osobom usamodzielnianym opuszczającym pieczę zastępczą i inne placówki wskazane w ustawie o pomocy społecznej.

Dzieci w pieczy zastępczej

W 2022 roku Dział Pieczy Zastępczej prowadził sprawy dotyczące 248 dzieci przebywających w pieczy zastępczej w tym sprawy dotyczące 136 dzieci umieszczonych w pieczy zastępczej w 2022 roku.

Tab. 10 Dzieci przebywające w pieczy zastępczej:

Liczba <u>dzieci przebywających</u> w pieczy zastępczej w 2022 roku				
Dzieci przebywające	ogólna liczba dzieci	dzieci z Rybnika przebywające na terenie Rybnika	dzieci z Rybnika przebywające poza Rybnikiem	dzieci spoza Rybnika przebywające w Rybniku
Instytucjonalna piecza	119	89	24	6*
Rodzinna piecza	430	320	51	59
Ogółem	548	409	75	64

*W tym 1 uchodźca wojenny z Ukrainy i 1 cudzoziemiec.

Tab. 11 Dzieci umieszczone w pieczy zastępczej

Liczba <u>dzieci umieszczonych</u> w pieczy zastępczej w 2022 roku				
Dzieci umieszczone	ogólna liczba dzieci	dzieci z Rybnika umieszczone na terenie Rybnika	dzieci z Rybnika umieszczone poza Rybnikiem	dzieci spoza Rybnika umieszczone w Rybniku
Instytucjonalna piecza	47	45	0	2
Rodzinna piecza	89	65	8	16
Ogółem	136	110	8	18

Pracownicy socjalni w ramach pracy socjalnej wspierają rodzinę w przekazaniu dziecka do placówki opiekuńczo-wychowawczej oraz rodziny zastępczej i rodzinnego domu dziecka, organizują transport dziecka i jego opiekunów do placówki lub Ośrodka Rodzinnej Pieczy Zastępczej, gdzie następuje przekazanie dziecka rodzinie

zastępczej bądź prowadzącym rodzinny dom dziecka. Wspierają również rodzinę w okresie poprzedzającym umieszczenie w pieczy zastępczej.

Dział Pieczy Zastępczej realizując zadania wobec dzieci przebywających w pieczy zastępczej prowadził sprawy związane z pobytem dzieci w ramach różnych form pieczy zastępczej.

Tab. 12 Liczba pobyków dzieci w poszczególnych formach pieczy zastępczej

Liczba <u>pobyków dzieci</u> w poszczególnych formach pieczy zastępczej w 2022 roku (na terenie Rybnika oraz poza miastem)				
Piecza Zastępcza		ogólna liczba dzieci	dzieci z Rybnika	dzieci spoza Rybnika
1. Rodzinna piecza zastępcza		446	387	59
w tym:	Rodziny zastępcze spokrewnione	163	141	22
	Rodziny zastępcze niezawodowe	72	52	20
	Rodziny zastępcze zawodowe	33	28	5
	Pogotowia Rodzinne	36	35	1
	Rodzinne Domy Dziecka	91	80	11
	Rodziny zastępcze poza Rybnikiem	51	51*	-
2. Instytucjonalna piecza zastępcza		139	133	6
	POW Przysań	43	40	3
	POW Mieszkanie nr 1	14	12	2
	POW Mieszkanie nr 2	16	15	1
	POW Mieszkanie nr 3	13	13	0
	POW Mieszkanie nr 4	16	16	0
	Dom Dziecka	13	13	0
	Placówki opiekuńczo-wychowawcze poza Rybnikiem	24	24	-
Łącznie		585	520	65

*Nie wliczono 45 dzieci przebywających w rodzinach zastępczych zawodowych zamieszkujących poza Miastem Rybnikiem, wobec których zadania związane z ich funkcjonowaniem przejęło Miasto Rybnik na podstawie porozumień zawartych z poszczególnymi starostami, w myśl art. 54 ust. 3c.

Liczba dzieci przebywających w pieczy zastępczej nie jest równa sumie pobyków dzieci w poszczególnych formach pieczy zastępczej albowiem następowały przeniesienia dzieci między typami pieczy (z instytucjonalnej do rodzinnej

i z rodzinnej do instytucjonalnej) oraz między placówkami (z interwencyjnej do socjalizacyjnej) i między rodzinami (np. z pogotowia rodzinnego do rodzinnego domu dziecka).

Dział Pieczy Zastępczej realizując zadania wobec dzieci umieszczanych w pieczy zastępczej prowadził sprawy związane z umieszczaniem dzieci w ramach różnych form pieczy zastępczej.

Tab. 13 Liczba umieszczeń dzieci w poszczególnych formach pieczy zastępczej

Liczba <u>umieszczeń dzieci</u> w poszczególnych formach pieczy zastępczej w 2022 roku				
Piecza Zastępcza		ogólna liczba dzieci	dzieci z Rybnika	dzieci spoza Rybnika
1. Rodzinna Piecza Zastępcza		99	83	16
w tym:	Rodziny zastępcze spokrewnione	31	25	6
	Rodziny zastępcze niezawodowe	17	14	3
	Rodziny zastępcze zawodowe	10	9	1
	Pogotowia Rodzinne	11	10	1
	Rodzinne Domy Dziecka	21	16	5
	Rodziny zastępcze poza Rybnikiem	9	9	-
2. Instytucjonalna piecza zastępcza		60	57	3
	POW Przyszań	37	35	2
	POW Mieszkanie nr 1	2	2	0
	POW Mieszkanie nr 2	9	8	1
	POW Mieszkanie nr 3	4	4	0
	POW Mieszkanie nr 4	2	2	0
	Dom Dziecka	6	6	0
	Placówki opiek-wych poza Rybnikiem	0	0	-
Łącznie		159	140	19

Liczba dzieci umieszczonych nie jest równa sumie umieszczeń dzieci albowiem następowały przeniesienia dzieci między typami pieczy (z instytucjonalnej do rodzinnej i z rodzinnej do instytucjonalnej) oraz między placówkami (z interwencyjnej do socjalizacyjnej) i między rodzinami (np. z pogotowia rodzinnego do rodzinnego domu dziecka).

Na dzień 31 grudnia 2022 roku nie zrealizowano 3 postanowień wobec 3 dzieci (dla jednego dziecka wydano skierowanie do placówki opiekuńczo-wychowawczej interwencyjnej, z powodu niedoprowadzenia dziecka do placówki przez rodzica, sąd zlecił przymusowy odbiór kuratora sądowego – nie zrealizowany, dziecko w tym samym czasie zostało, zgodnie z innym postanowieniem sądu, umieszczone w Młodzieżowym Ośrodku Wychowawczym, dla drugiego dziecka także wydano skierowanie do placówki opiekuńczo-wychowawczej interwencyjnej – matka zobowiązała się na doprowadzenie dziecka w nowym roku, a sąd wstrzymał realizację postanowienia; trzecie dziecko będąc wychowankiem Młodzieżowego Ośrodka Wychowawczego zostało postanowieniem sądu skierowane do placówki opiekuńczo-wychowawczej, oczekiwano na wskazanie miejsca przez placówkę).

Rodzinna piecza zastępcza

W Rybniku funkcjonowało w 2022 roku łącznie 188 rodzin zastępczych i rodzinnych domów dziecka.

Tab. 14 Rodzinna piecza zastępcza w podziale na poszczególne formy

Rodzinna piecza zastępcza	Liczba	Uwagi
Rodziny zastępcze i rodzinne domy dziecka ogółem	188	-
spokrewnione rodziny zastępcze	117	-
niezawodowe rodziny zastępcze	49	-
zawodowe rodziny zastępcze	6	1 rodzina przekształcona z niezawodowej
zawodowe rodziny zastępcze pełniące funkcję pogotowia rodzinnego	5	w tym 1 posiadające umowy z Rybnikiem a zamieszkałe poza terenem miasta, 1 rozwiązana
rodzinne domy dziecka	11	w tym 4 posiadające umowę z Rybnikiem a zamieszkałe poza terenem miasta;

W związku z realizacją zadań pieczy zastępczej podpisano 17 umów z osobami do pomocy przy sprawowaniu opieki nad dziećmi i przy pracach gospodarskich, z czego z 7 osobami do pomocy w rodzinach zastępczych zawodowych, 9 w rodzinnych domach dziecka, 1 w rodzinach zastępczych niezawodowych. Ponadto zawiązano 9 umów z rodzinami pomocowymi na okres wypoczynku rodzin zastępczych zawodowych i prowadzących rodzinne domy dziecka.

Świadczenia dla rodzin zastępczych, koszty pobytu dzieci i odpłatność za pobyt dzieci w pieczy zastępczej

Koszty świadczeń związanych z utrzymaniem dzieci w rodzinach zastępczych wyniosły 4 146 417,02 zł.

W 2022 r. przyjęto do rodzinnej pieczy zastępczej dziecko z obywatelstwem ukraińskim, na które poniesiono koszty w wysokości 5 689,60 zł – dotacja celowa z budżetu państwa.

Wynagrodzenia dla rodzin zastępczych zawodowych, rodzinnych domów dziecka, rodzin pomocowych i osób do pomocy wyniosły 1 529 900,32 zł.

OPS realizował do 31.05.2022 r. wypłaty, w ramach Programu 500+ finansowanego z budżetu państwa, dodatku wychowawczego do świadczeń na pokrycie kosztów utrzymania dzieci (do 18 roku życia) w rodzinnej pieczy zastępczej. W roku 2022 dodatek wypłacono na rzecz 246 dzieci w rodzinnej pieczy zastępczej, a poniesione koszty wraz z kosztami obsługi wyniosły 1 594 418,54 zł. OPS realizował również do 31.05.2022 r. wypłatę dodatku w wysokości świadczenia wychowawczego w ramach Programu 500+ dla dzieci w instytucjonalnej pieczy zastępczej. Programem objęto 53 dzieci, poniesione koszty wraz z kosztami obsługi wyniosły 123 558,11 zł. Środki na realizację programu pochodzą z budżetu państwa.

W 2022 roku Dział Pieczy Zastępczej wydał 1 235 decyzji dotyczących ww. świadczeń dla rodzin zastępczych i rodzinnych domów dziecka, w tym:

- 294 dotyczące dodatku wychowawczego w rodzinnej i instytucjonalnej pieczy zastępczej,
- 553 dotyczące świadczeń na rzecz utrzymania dzieci w rodzinnej pieczy zastępczej,
- 162 dotyczące jednorazowych świadczeń na rzecz dzieci w rodzinnej pieczy zastępczej,
- 226 dotyczących środków finansowych na utrzymanie lokalu, w których pełniona jest piecza zastępcza.

Z powiatami, na terenie których w placówkach opiekuńczo-wychowawczych przebywają rybnickie dzieci zawarte zostały porozumienia na pokrycie kosztów ich

utrzymania. W związku z tym na pokrycie kosztów utrzymania 24 małoletnich w ww. placówkach Miasto Rybnik wydało - 1 380 348,15 zł.

Miasto Rybnik na podstawie zawartych porozumień poniosło wydatki na pokrycie kosztów utrzymania 51 dzieci umieszczonych w rodzinnej pieczy zastępczej na terenie innych powiatów na łączną kwotę – 674 775,25 zł.

Miasto Rybnik w 2022 roku poniosło również wydatki na utrzymanie 6 dzieci w Zakładzie Leczniczo-Opiekuńczym w wysokości 144 947,86 zł.

W 2022 roku wszczęto wobec 136 osób postępowania administracyjne w sprawie ustalenia odpłatności za pobyt dzieci w pieczy zastępczej.

W wyniku prowadzonych postępowań administracyjnych w 2022 roku wydano 205 decyzji, w tym:

- 127 decyzji odstępujących od ustalania opłaty,
- 6 decyzji ustalających odpłatność osób zobowiązanych,
- 72 innych.

Organizowanie wsparcia osobom usamodzielnianym

Z pomocy w usamodzielnieniu w 2022 roku skorzystało 82 osoby, a w tym:

1. 47 pełnoletnich wychowanków rodzin zastępczych skorzystało z pomocy pieniężnej na łączną kwotę w wysokości - 302 525,29 zł, z czego na :
 - a) kontynuowanie nauki w wysokości - 202 416,29 zł - 41 wychowanków,
 - b) usamodzielnienie w wysokości - 80 769 zł - 15 wychowanków,
 - c) zagospodarowanie w wysokości - 19 340 zł - 10 wychowanków.
2. 26 pełnoletnich wychowanków placówek opiekuńczo-wychowawczych skorzystało z pomocy pieniężnej na łączną kwotę w wysokości – 140 831,53 zł, a w tym na :
 - a) kontynuowanie nauki w wysokości - 88 429,53 zł - 21 wychowanków,
 - b) usamodzielnienie w wysokości - 40 102 zł - 8 wychowanków,
 - c) zagospodarowanie w wysokości - 12 300 zł - 7 wychowanków,
 - d) pomoc w uzyskaniu odpowiednich warunków mieszkaniowych – 0 zł – 0 wychowanków
3. 5 pełnoletnich wychowanków domów pomocy społecznej dla dzieci i młodzieży niepełnosprawnej intelektualnie, domów dla matek z małoletnimi dziećmi

i kobiet w ciąży oraz schronisk dla nieletnich, zakładów poprawczych, specjalnych ośrodków szkolno-wychowawczych, specjalnych ośrodków wychowawczych, młodzieżowych ośrodków socjoterapii zapewniający całodobową opiekę i młodzieżowych ośrodków wychowawczych skorzystało z pomocy pieniężnej na łączną kwotę - 25 166,90 zł, a w tym na :

- a) kontynuowanie nauki w wysokości - 4 959,90 zł - 1 wychowanka,
- b) usamodzielnienie w wysokości - 9 185 zł, - 2 wychowanków,
- c) zagospodarowanie w wysokości - 11 022 zł - 2 wychowanków.

4. W związku z udzieleniem pomocy w usamodzielnieniu zostało wydanych 157 decyzji , w tym:

- 75 dotyczących pomocy pieniężnej na kontynuowanie nauki,
- 19 dotyczących pomocy pieniężnej na zagospodarowanie,
- 23 dotyczące pomocy pieniężnej na usamodzielnienie,
- 21 przyznających miejsce w mieszkaniu chronionym,
- 17 uchylających,
- 1 decyzja odmowna,
- 1 decyzja o zwrocie nienależnie pobranego świadczenia,
- 1 umarzająca postępowanie.

Z wszystkimi usamodzielnianymi wychowankami prowadzona była praca socjalna, dla 10 z nich pracownik socjalny prowadzący usamodzielnienia był opiekunem usamodzielnienia.

W Rybniku funkcjonują 2 mieszkania chronione dla usamodzielnianych wychowanków, z których korzystało 10 wychowanków placówek oraz rodzin zastępczych. 9 innych wychowanków rodzin zastępczych oraz placówek opiekuńczo-wychowawczych, otrzymało mieszkanie z zasobów Miasta Rybnika.

Pozostałe zadania z zakresu pieczy zastępczej

Zadania z zakresu pieczy zastępczej wykonywano we współpracy z sądem opiekuńczym, z Ośrodkiem Rodzinnej Pieczy Zastępczej (w zakresie kierowania dzieci do pieczy zastępczej) oraz z Wydziałem Polityki Społecznej Urzędu Miasta (w zakresie kontroli oraz sprawowania nadzoru nad realizacją umów z zawodowymi rodzinami zastępczymi i rodzinami pomocowymi).

Dyrektor Ośrodka Pomocy Społecznej występował z powództwem alimentacyjnym na rzecz 24 dzieci.

Na zlecenie sądu opiekuńczego przygotowywano 4 opinie o kandydatach na rodziny zastępcze zawodowe.

Przeprowadzono 2 bieżące kontrole wykonywania umowy o prowadzenie rodziny zastępczej zawodowej pełniącej funkcję pogotowia rodzinnego, oraz 1 bieżącą kontrolę wykonywania umowy o prowadzenie rodzinnego domu dziecka. Pracownicy działu uczestniczyli w 1 kontroli doraźnej w rodzinnym domu dziecka, zarządzanej przez Prezydenta Miasta Rybnika.

Ponadto zgodnie z ustawą o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej prowadzony jest Rejestr Rodzin Zastępczych (niezawodowych i zawodowych oraz prowadzących rodzinne domy dziecka), a jego wypisy przekazane są do Sądu Rejonowego w Rybniku.

W 2022 roku Dział Pieczy Zastępczej kontynuuje zadania związane z umowami użyczenia sprzętu komputerowego i multimedialnego podpisane z dyrektorami placówek opiekuńczo-wychowawczych, rodzinami zastępczymi i prowadzącymi rodzinne domy dziecka w ramach projektu „Wsparcie dzieci umieszczonych w pieczy zastępczej w okresie epidemii COVID-19” w ramach Programu Operacyjnego Wiedza Edukacja Rozwój na lata 2014-2020 - Działanie 2.8 Rozwój usług społecznych świadczonych w środowisku lokalnym, PI 9iv: Ułatwianie dostępu do przystępnych cenowo, trwałych oraz wysokiej jakości usług, w tym opieki zdrowotnej i usług socjalnych świadczonych w interesie ogólnym.

Dział Pieczy Zastępczej realizuje również zadania związane z szeroko rozumianą sprawozdawczością. Sprawozdania przekazywane są do Urzędu Miasta, Śląskiego Urzędu Wojewódzkiego za pomocą aplikacji CAS. Wyliczane są sprawozdania:

- miesięczne – dotyczące wolnych miejsc w placówkach, zapotrzebowania środków na realizację 500+ (do końca maja 2022 r.), kwartalne – związane z realizacją dodatku wychowawczego, wykaz umorzeń, dane o rodzinach do Urzędu Miasta,
- półroczne – związane z realizacją świadczeń i funkcjonowaniem rodzin zastępczych oraz instytucjonalnej pieczy zastępczej,
- roczne – umorzenia, raty,

- inne jednorazowe związane z realizacją zadań działu pieczy zastępczej, m.in. związane z monitorowaniem wydatków i planów budżetowych, dotyczące dzieci cudzoziemskich, dotyczące deinstytucjonalizacji, zatrudnień, niepełnosprawności dzieci.

Dział Pieczy Zastępczej wprowadza dane do ewidencji małoletnich obywateli Ukrainy, które przybyły do Polski bez opieki osób dorosłych – wprowadzono dane pięciorga dzieci, w tym jednego umieszczonego w instytucjonalnej pieczy zastępczej i czwórki pozostających pod opieką opiekunów tymczasowych.

Zestawienie potrzeb zgodnie z art. 182 ust. 5 ustawy o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej

W budżecie zabezpieczone zostały środki na utworzenie 3 rodzin zastępczych zawodowych pełniące funkcję pogotowia rodzinnego.

Koniecznym jest pozyskanie przez Miasto Rybnik kolejnych rodzin zastępczych zawodowych albowiem w rodzinach zastępczych zawodowych, w tym w pełniących funkcję pogotowia rodzinnego przebywa więcej niż troje dzieci.

III. Świadczenia rodzinne, fundusz alimentacyjny, zasiłek dla opiekuna, świadczenia wychowawcze, świadczenia z ustawy „Za życiem”

Planowany budżet Działu Świadczeń Rodzinnych w omawianym okresie na realizację zadań stanowił kwotę w wysokości – 142 264 073 zł. Wydatki zamknęły się na poziomie kwoty w wysokości - 137 842 998 zł.

Poniesiono wydatki oraz otrzymano zwroty z tytułu:

1. Wypłaty świadczeń rodzinnych na kwotę 31 658 090 zł, wydając w tym zakresie 5.245 decyzje, a w tym na:
 - 1) zasiłki rodzinne wraz z dodatkami – 5 182 528 zł,
 - 2) świadczenia opiekuńcze – 23 122 492 zł,
 - 3) jednorazową zapomogę z tytułu urodzenia dziecka – 442 000 zł,
 - 4) jednorazową zapomogę ze środków gminy - 0 zł,
 - 5) świadczenie rodzicielskie – 2 911 070 zł.
2. Opłacania składek na ubezpieczenie emerytalne i rentowe - 2 600 360 zł.

3. Opłacania składek na ubezpieczenie zdrowotne świadczeniobiorców - 298 658 zł.
4. Wydatków na obsługę świadczeń rodzinnych - budżet państwa - 863 667 zł.
5. Wydatków na obsługę świadczeń rodzinnych - budżet gminy - 0 zł.
6. Zwroty nienależnie pobranych świadczeń - 185 714 zł.
7. Wyплаты świadczeń z funduszu alimentacyjnego na kwotę 4 010 425 zł, wydając w tym zakresie 897 decyzji.
8. Wydatków na obsługę funduszu alimentacyjnego - budżet państwa - 159 782 zł.
9. Wydatków na obsługę funduszu alimentacyjnego - budżet gminy - 0 zł.
10. Zwroty nienależnie pobranego funduszu - 39 370 zł.
11. Zwroty przez dłużników alimentacyjnych - 2 244 781 zł, z czego w gminie Rybnik pozostało 421 131 zł.
12. Wyплаты zasiłku dla opiekuna na kwotę 59 067 zł.
13. Opłacania składek na ubezpieczenie emerytalne i rentowe - 10 408 zł.
14. Opłacania składek na ubezpieczenie zdrowotne świadczeniobiorców - 670 zł.
15. Wydatków na obsługę zasiłku dla opiekuna - budżet państwa - 3 688 zł.
16. wydatków na obsługę zasiłków dla opiekuna - budżet gminy - 0 zł.
17. Wyплаты świadczeń wychowawczych (500+) na kwotę 58 566 946 zł, wydając w tym zakresie 33 rozstrzygnięcia i 15 decyzji.
18. Wydatków na obsługę świadczeń wychowawczych – budżet państwa – 193 910 zł.
19. Zwroty nienależnie pobranych świadczeń wychowawczych – 56 082 zł.
20. Wyплаты świadczeń z ustawy „Za życiem” na kwotę 44 000 zł, wydając w tym zakresie 11 decyzji.
21. Wydatków na obsługę ustawy „za życiem”- budżet państwa – 2 227 zł.
22. Wyплаты dodatku osłonowego na kwotę: 4 510 450 zł, wydając w tym zakresie 7 078 rozstrzygnięć i 375 decyzji
23. Wydatków na obsługę dodatku osłonowego – budżet państwa – 90 209 zł

24. Wyплаты dodatku węglowego na kwotę 29 619 000 zł; wydając w tym zakresie 9 895 rozstrzygnięć i 553 decyzji
25. Wydatków na obsługę dodatku węglowego - budżet państwa – 470 112 zł.
26. Wyплаты dodatków dla gospodarstw domowych – na kwotę 4 491 500 zł; wydając w tym zakresie 1 726 rozstrzygnięć i 97 decyzji.
27. Wydatki na obsługę dodatku dla gospodarstw domowych - budżet państwa- 89 830 zł.

Odwołania od decyzji

Łącznie w sprawach prowadzonych przez Dział Świadczeń Rodzinnych wydano 7 152 decyzje administracyjne, od których:

- 1) w sprawach świadczeń rodzinnych odwołanie do Samorządowego Kolegium Odwoławczego złożyło 114 osób, z czego – we wskazanej niżej liczbie przypadków – nastąpiło:
 - 26 – utrzymanie zaskarżonej decyzji w mocy;
 - 3 – uchylenie zaskarżonej decyzji i umorzenie sprawy;
 - 25 – uchylenie zaskarżonej decyzji i przekazanie do rozpatrzenia;
 - 47 – uchylenie zaskarżonej decyzji i podjęcie decyzji merytorycznej;
 - 7 – postanowienie o uchybieniu terminu złożenia odwołania;
 - 4 – stwierdzenia nieważności decyzji;
 - 2 – załatwienie pozytywnie przez urząd, który wydał zaskarżoną decyzję;
- 2) w sprawach funduszu alimentacyjnego odwołanie od decyzji złożyło 7 osób, z czego – we wskazanej niżej liczbie przypadków – nastąpiło:
 - 1 – utrzymanie zaskarżonej decyzji w mocy;
 - 4 – uchylenie zaskarżonej decyzji i przekazanie do rozpatrzenia;
 - 1 – uchylenie zaskarżonej decyzji i podjęcie decyzji merytorycznej;
 - 1 – postanowienie o uchybieniu terminu złożenia odwołania;
- 3) w sprawach świadczenia wychowawczego odwołanie od decyzji złożyło 9 osób, z czego – we wskazanej niżej liczbie przypadków – nastąpiło:
 - 3 – utrzymanie zaskarżonej decyzji w mocy;
 - 2 – uchylenie zaskarżonej decyzji i podjęcie decyzji merytorycznej;
 - 2 – uchylenie zaskarżonej decyzji i przekazanie do rozpatrzenia;

- 4 – postanowienie o uchybieniu terminu złożenia odwołania;
- 1 – uchylenie zaskarżonej decyzji i wznowienie postępowania.

IV. Rehabilitacja społeczna osób niepełnosprawnych

W roku 2022 wysokość środków PFRON przeznaczonych na realizację zadań z zakresu rehabilitacji społecznej i zawodowej wyniosła 3 932 737,00 zł.

Na podstawie art. 48 ust. 1 pkt 1 ustawy o rehabilitacji zawodowej i społecznej oraz zatrudnianiu osób niepełnosprawnych, Prezes Zarządu Państwowego Funduszu Rehabilitacji Osób Niepełnosprawnych przekazuje środki samorządom powiatowym na realizację określonych zadań z zakresu zatrudniania i rehabilitacji zawodowej oraz rehabilitacji społecznej osób niepełnosprawnych według algorytmu. Z kolei w myśl art. 35a ust. 3 Ustawy o rehabilitacji zawodowej i społecznej oraz zatrudnianiu osób niepełnosprawnych Rada Miasta Rybnika w formie uchwały określa zadania, na które przeznaczają przedmiotowe środki (Uchwała nr 842/XLIX/2022 z dnia 24.03.2022.). Zarządzeniem nr 205/2022 Prezydenta Miasta Rybnika z dnia 29.03.2022 r. na zadania z zakresu rehabilitacji społecznej przeznaczono kwotę 3 610 736,00 zł, natomiast na zadania z zakresu rehabilitacji zawodowej przyznano kwotę 160 000,00 zł. Ogólny limit środków został zwiększony o 162 000,00zł, zmianie uległy również limity będące w dyspozycji realizatorów. Ostatecznie PUP dysponował kwotą 123 768,00zł, natomiast OPS kwotą 3 808 969,00 zł.

Poniższa tabela obrazuje plan oraz wykonanie dot. środków PFRON będących w dyspozycji OPS w Rybniku.

Tab. 15 Wydatkowanie środków w roku 2022 z podziałem na rodzaje realizowanych zadań

Zadanie	Plan na rok wg realizowanych zadań w zł	Wnioski złożone	Kwota wnioskowana w zł	Ilość wniosków zrealizowanych/ w tym dzieci	Ogółem środki wydatkowane w zł
Zaopatr. ortopedyczne	-	1 076	1 414 753,00	905/116	720 928,00
Sprzęt rehabilitacyjny	-	28	87 480,00	26/4	48 236,00
Razem: OR, SR	769 164,00	1104	1 502 233,00	931/120	769 164,00
Turnusy rehabilitacyjne	394 025,00	300	-	220/17	394 024,00
Bariery techniczne	-	42	200 753,00	39/3	143 128,00

Bariery w komunikow. się		34	104 065,00	26/4	71 048,00
Bariery architektoniczne		20	283 248,00	8	80 000,00
Razem: bariery funkcjonalne	294 178,00	96	588 066,00	73/7	294 176,00
Sport, kultura, rekreacja	15 200,00	3	35 850,00	1/15os/2dz	15 200,00
WTZ	2 330 640,00	2	2 330 640,00	2	2 330 640,00
Zadania zlecone z art.36	0	0	0	0	0
Usługi tłumacza języka migowego	5 762,00	11	67 805,00	7	5 762,00
Razem:	3 808 969,00	1 516	4 524 594,00	1 234	3 808 966,00

Zadania zlecone z art. 36 w roku 2022 z powodu braku zainteresowania ze strony potencjalnych wnioskodawców nadal nie były realizowane.

W prowadzonej przez Dział Pomocy Osobom Niepełnosprawnym Bazie Danych Osób Niepełnosprawnych, na koniec 2022 roku zarejestrowanych było 7 328 osób, z czego 6 931 to dorośli (3 814 stanowiły kobiety, 3 117 mężczyźni), 397 osoby to dzieci i młodzież do 18 roku życia. W 2022 roku zmarło 211 osób, które figurowały w Bazie i korzystały w roku ubiegłym z dofinansowań. Informacje z Bazy wykorzystywane były zarówno przez pracowników działu jak również pracowników innych działów tut. Ośrodka w celu np.: weryfikacji informacji o klientach na prośbę sądów, Policji, kuratorów, fundacji, itd. Dane służyły również jako dopełnienie informacji przy pisaniu przez pracowników tut. Ośrodka projektów.

W roku 2022 Ośrodek ponownie realizował wspólnie z Centrum Rekreacji i Rehabilitacji Bushido w Rybniku „Program wsparcia dla niepełnosprawnych mieszkańców Miasta Rybnika w dostępie do rehabilitacji na lata 2019-2022”. W ramach programu przyjęto 93 wnioski, skierowano do rehabilitacji 80 osób, natomiast na liście rezerwowej oczekiwało 13 osób.

W roku 2022 kontynuowano realizację pilotażowego programu „Aktywny Samorząd”. Zasady programu i kierunki działań opracowane zostały w Państwowym Funduszu Rehabilitacji Osób Niepełnosprawnych - określiły one obszary wsparcia, w ramach których osoby niepełnosprawne mogły wnioskować o dofinansowanie następujących zadań:

Nazwa zadania	Ilość złożonych wniosków	Ilość wniosków rozpatrzonych pozyt./zawarte umowy	Kwota przyznana w zł
Moduł I, Ob. A, Zad.1- pomoc w zakupie i montażu oprzyrządowania do posiadanego samochodu (orzecz. do 16 r.ż. lub st. znaczny lub umiarkowany, dysfunkcja narządu ruchu)	5	4	15 513,00
Moduł I, Ob. A, Zad. 2 - pomoc w uzyskaniu prawa jazdy kat. B (st. znaczny lub umiarkowany, dysfunkcja narządu ruchu)	1	1	2 100,00
Moduł I, Ob. A, Zad. 3 - pomoc w uzyskaniu prawa jazdy kat. B (st. znaczny lub umiarkowany, dysfunkcja narządu słuchu, konieczność tłumacza j. migowego)	2	2	5 824,50
Moduł I, Ob. A, Zad.4 - pomoc w zakupie i montażu oprzyrządowania do posiadanego samochodu (st. znaczny lub umiarkowany, dysfunkcja narządu słuchu)	0	0	0
Moduł I, Ob. B, Zad.1 - pomoc w zakupie sprzętu elektronicznego lub jego elementów oraz oprogramowania (orzecz. do 16 r.ż. lub st. znaczny, dysfunkcja narządu wzroku lub obu kończyn górnych)	13	9	74 031,50
Moduł I, Ob. B, Zad.2 - dofinansowanie szkoleń w zakresie obsługi nabytego w ramach programu sprzętu elektronicznego i oprogramowania	2	0	0
Moduł I, Ob. B, Zad.3 - pomoc w zakupie sprzętu elektronicznego lub jego elementów oraz oprogramowania (st. umiarkowany, dysfunkcja narządu wzroku)	1	1	7 469,00
Moduł I, Ob. B, Zad.4 - pomoc w zakupie sprzętu elektronicznego lub jego elementów oraz oprogramowania (orzecz. do 16 r.ż. lub st. znaczny lub umiarkowany, dysfunkcja narządu słuchu i trudności w komunikowaniu się za pomocą mowy)	7	5	19 959,00
Moduł I, Ob. B, Zad.5 - pomoc w utrzymaniu sprawności technicznej posiadanego sprzętu elektronicznego zakupionego w ramach programu (orzecz. do 16 r.ż. lub st. znaczny)	0	0	0
Moduł I, Ob. C, Zad.1 - pomoc w zakupie wózka inw. o napędzie elektrycznym (orzecz. do 16 r.ż. lub st. znaczny)	12	12	268 500,00
Moduł I, Ob. C, Zad.2 - pomoc w utrzymaniu sprawności technicznej posiadanego skutera lub wózka inwalidzkiego o napędzie elektrycznym (orzecz. do 16 r.ż. lub st. znaczny)	1	0	0
Moduł I, Ob. C, Zad.3 - pomoc w zakupie protezy kończyny, w której zastosowano nowoczesne rozwiązania techniczne tj. protezy na III poziomie jakości (st. niepełnosprawności)	1	0	0
Moduł I, Ob. C, Zad.4 - pomoc w utrzymaniu sprawności technicznej posiadanej protezy kończyny (co najmniej na III poziomie jakości (st. niepełnosprawności)	0	0	0
Moduł I, Ob. C, Zad.5 - pomoc w zakupie skutera inw.	5	1	7 500,00

o napędzie elekt. lub oprzyrządowania elektr. do wózka ręcznego (orzecz. do 16 r.ż. lub st. znaczny, dysfunkcja narządu ruchu)			
Moduł I, Ob. D - pomoc w utrzymaniu aktywności zawodowej poprzez zapewnienie opieki dla osoby zależnej (dofin. np. opłaty za przedszkole; st. znaczny lub umiarkowany)	5	5	10 633,00
Moduł II - pomoc w uzyskaniu wykształcenia na poziomie wyższym (st. znaczny lub umiarkowany)	32	30	118 043,00
Razem	87	70	529 603,00

Kwota przeznaczona na realizację ww. zadań wyniosła 660 841,00 zł. Do dnia 31.12.2022 r. wypłacono kwotę 209 975,61 zł. Program jest realizowany do kwietnia 2023 r.

V. Zadania realizowane przez Dział Administracyjny

W ramach realizacji zadań nieobjętych ustawą z dnia 11 września 2019 r. – Prawo zamówień publicznych Ośrodek zapewnił wszelkie dostawy i usługi niezbędne dla prawidłowego funkcjonowania Ośrodka.

1. Zrealizowano około 570 wniosków o zamówienie skierowanych do Działu Administracyjnego przez zainteresowanych zakupem kierowników działów/ koordynatorów. Ponadto w roku 2022 Dział Administracyjny uczestniczył również w ramach zamówień publicznych w realizacji projektów unijnych, programów Ministerstwa Rodziny i Polityki Społecznej, a także finansowanych z innych źródeł np. programów miejskich.
2. W ramach realizacji ustawy z dnia 11 września 2019 r. – Prawo zamówień publicznych zgodnie z art. 275 ust. 1 zostały przeprowadzone procedury udzielenia zamówienia publicznego na następujące zadania:
 - 1) usługi opiekuńcze, tzw. podstawowe, pielęgnacyjne, specjalistyczne oraz specjalistyczne świadczone na rzecz osób dorosłych i dzieci z zaburzeniami psychicznymi; okres obowiązywania III-XII 2022 r.; procedura powtórzona z powodu unieważnienia procedury w roku 2021; wartość umowy: 766 540,00 zł,
 - 2) usługi specjalistyczne świadczone na rzecz osób dorosłych i dzieci z zaburzeniami psychicznymi, dla zabezpieczenia realizacji usług do końca roku 2022, w związku z wcześniejszym wykorzystaniem kwoty umowy rocznej; wartość umowy 152 781,78 zł,

- 3) usługi opiekuńcze: tzw. podstawowe, pielęgnacyjne i specjalistyczne oraz specjalistyczne usługi opiekuńcze świadczone na rzecz osób dorosłych i dzieci z zaburzeniami psychicznymi na rok 2023; wartość umowy: 957 070,00 zł,
- 4) świadczenie na rzecz Ośrodka Pomocy Społecznej usług pocztowych w obrocie krajowym i zagranicznym na rok 2023 r.; wartość umowy 154 000,00 zł.
3. W ramach realizacji ustawy z dnia 11 września 2019 r. – Prawo zamówień publicznych zgodnie z art. 214 ust. 1 pkt 7 w nawiązaniu do art. 305 pkt 1 (zamówienie z wolnej ręki) została przeprowadzona procedura udzielenia zamówienia publicznego na usługi specjalistyczne świadczone na rzecz osób dorosłych i dzieci z zaburzeniami psychicznymi – zamówienie uzupełniające; wartość umowy: 58 270,00 zł.
4. Dział Administracyjny prowadził sprawozdawczość w tym przygotował roczne sprawozdanie z udzielonych zamówień publicznych kierowane do Prezesa Urzędu Zamówień Publicznych.
5. Dział Administracyjny przeprowadził przeniesienie obiektu Ogrzewalni dla Osób Bezdomnych do nowej lokalizacji, zapewniając także dostawę mediów.
6. Dział Administracyjny na bieżąco prowadził działania związane z eksploatacją wszystkich lokali użytkowanych przez Ośrodek (przy ul. Długosza, Przemysłowej – 2 lokale, gen. Andersa, J. Śniadeckiego, ks. H. Jośki, Rzeczej, Mikołowskiej, Bohaterów Westerplatte, św. Antoniego, Sportowej, przy Placu Pokoju, przy ul. Piasta, Bolesława Chrobrego – 2 lokale, Raciborskiej, T. Kościuszki – 2 lokale, Patriotów, J.F. Białych, Zebrzydowickiej – 3 lokale, E. Orzeszkowej, Żwirowej, Jastrzębskiej, I. Mościckiego, Rudzkiej) oraz z administrowaniem budynków będących w trwałym zarządzie Ośrodka (przy ul. Floriańskiej – 3 budynki, S. Konarskiego, Świerkłańskiej, Barbary, Żużlowej).
7. Dział Administracyjny nadzorował również wykonywanie prac społecznie użytecznych na terenie Ośrodka. Prace te były wykonywane w okresie od stycznia do grudnia 2022 roku przez osoby skierowane przez Powiatowy Urząd Pracy. Prace te świadczyło łącznie 7 osób. Osoby skierowane przez Powiatowy Urząd Pracy dbały o czystość w Ośrodku.
8. W ramach realizacji Programu współpracy Miasta Rybnika z organizacjami pozarządowymi oraz innymi podmiotami prowadzącymi działalność pożytku publicznego Dział wykonywał także obowiązki wynikające z art. 17 ustawy

o działalności pożytku publicznego i o wolontariacie w postaci kontroli i oceny realizacji zadań oraz - w związku z art. 18 ww. ustawy - weryfikacji sprawozdań i rozliczenia dotacji przekazanych przez Miasto Rybnik na finansowanie realizacji zadań publicznych objętych otwartym konkursem ofert ogłoszonym przez Ośrodek w roku 2020, obejmującym zapewnienie schronienia wraz z wyżywieniem w schronisku (w tym: z usługami opiekuńczymi) dla osób bezdomnych z terenu Miasta Rybnika (za rok 2021).

VI. Informacja o stanie zatrudnienia i wykorzystania etatów na dzień 31.12.2022 r.

Tab. 16 Stan zatrudnienia

Wyszczególnienie	Ośrodek Pomocy Społecznej w Rybniku Dział - 852 i 855		
	Rozdział – 85219,85295,85203 Pomoc społeczna	Rozdział – 85504 Zespół Asysty Rodzinnej	Rozdział – 85501 i 85502 Dział Świadczeń Rodzinnych
Planowany stan etatów na 31.12.2022	130	10,00	21,75
Stan zatrudnienia w etatach na dzień 31.12.2022	127,25	8,00	21,75
Zatrudnienie w ramach umów na czas zastępstwa w związku z długotrwałą usprawiedliwioną nieobecnością w pracy	<u>Dział Usług</u> 1,00 etat (1 osoba)- zastępstwo na stanowisku urzędniczym <u>Dział Pomocy Środowiskowej</u> 2,00 etaty (2 osoby)- zastępstwo na stanowisku pomocniczym i obsługi RAZEM: 3,00 etaty (3 osoby)	-----	<u>Dział Świadczeń Rodzinnych</u> 1,00 etat (1 osoba) zastępstwo na stanowisku: - urzędniczym: RAZEM: 1,00 etat (1 osoba)
Stan etatowy wynikający z rozwiązanych umów o pracę	wakat: 4,00 - na stanowisku pomocniczym i obsługi : 3,00 etaty - na stanowisku urzędniczym: 1,00 etat	wakat: 1,00 - na stanowisku asystenta rodziny	wakat: 1,00 - na stanowisku pomocniczym i obsługi
Zapotrzebowanie zwiększenia limitu etatów na rok 2022	1,00 etatu na stanowisku: - urzędniczym Razem: 1,00 etat	-----	-----

Tab. 17 Stan zatrudnienia i wykorzystania etatów w projektach dotowanych ze środków UE i MRiPS

Wyszczególnienie	Projekt „3R – Rodzina Rozwój Rybnik” Dział - 852 Rozdział - 85295	Asystent rodziny – MRiPS - 2018 Dział – 852 Rozdział - 85504
Planowany stan etatów na 31.12.2022	5,00	2,00
Stan zatrudnienia na dzień 31.12.2022	5,00	2,00
Zatrudnienie w ramach umów na czas zastępstwa	brak zastępstw	brak zastępstw
Stan etatowy wynikający z rozwiązanych umów o pracę	wakat: 0,00 etat	wakat: 0,00 etat

Tab. 18 Zestawienie zatrudnienia na stanowiskach pracy (stan na 31.12.2022 r.)

Lp.	Stanowiska	Liczba pracowników na danym stanowisku					
		OPS		DŚR		Łącznie OPS i DŚR	
		Osoby	Etaty	Osoby	Etaty	Osoby	Etaty
1.	Dyrektor Ośrodka i jego zastępca	2	2,00	-	-	2	2,00
2.	Radca prawny	1	1,00	1	1,00	1	2,00
3.	Kierownicy i Zastępcy Kierowników Działów i Sekcji	14	14,00	3	3,00	17	17,00
4.	Pracownicy socjalni	64	63,25	-	-	64	63,75
	w tym: pracownicy w terenie	56	55,25	-	-	56	51,75
5.	Opiekun	9	7,00	-	-	9	7,00
6.	Specjalista ds. pedagogicznych	1	0,50	-	-	1	0,50
7.	Asystenci rodziny	9	9,00	-	-	9	9,00
8.	Pracownicy administracyjni	40	38,00	17	17,00	57	55,00
9.	Pomoc administracyjna	4	4,00	-	-	4	4,00
10.	Pozostali pracownicy (konserwator, kierowca i rob. Gospodarczy)	3	3,00	1	0,75	4	3,75
	Razem:	147	142,25	22	21,75	169	164,00

Tab. 19 Zestawienie dotyczące studiów wyższych pracowników Ośrodka dofinansowywanych przez pracodawcę (stan na 31.12.2022 r.)

Lp.	Kierunek studiów		Liczba pracowników	Zajmowane stanowisko	Kwota dofinansowania za 1 semestr
	magisterskie o specjalności:	Podyplomowe			
1.	-----	Organizacja i zarządzanie placówkami pomocy społecznej	2	1. Starszy specjalista pracy socjalnej 2. Specjalista pracy socjalnej	1. 2 400,00 zł 2. 2 775,00 zł

Tab. 20 Zestawienie dot. wykształcenia pracowników OPS Rybnik na dzień 31.12.2022 r.

Lp.	Stanowiska	Liczba pracowników na danym stanowisku	Wykształcenie			
			magisterskie lub wyższe niż mgr	wyższe zawodowe	średnie	zasadnicze zawodowe i niższe
1.	Dyrektor Ośrodka i jego zastępca	2	2	-	-	-
2.	Kierownicy i Zastępcy Kierowników Działów, Sekcji Punktów, Zespołów	17	16	1	-	-
3.	Pracownicy socjalni	64	54	8	2	-
4.	Pozostali pracownicy	86	53	11	20	2
Razem		169	125	20	22	2

Ruch w zatrudnieniu w 2022 roku

1. Prezydent Miasta Rybnika wyraził zgodę na zwiększenie limitu etatów i wynagrodzeń w Ośrodku Pomocy Społecznej w Rybniku **na 2022 rok o 0,50 etatów**, w tym:

- **w rozdziale 85295 – Ogrzewalnia dla bezdomnych**
od 01.01.2022 roku przyznano: 0,50 etatu na stanowisku opiekuna

2. W roku 2022 w Ośrodku Pomocy Społecznej w Rybniku zmniejszono limit etatów o 2,00, w tym:

- **w rozdziale 85219** - od 01.01.2022 r. o 2,00 etaty

Tab. 21 Plan etatów

Plan etatów:		
Rozdział – 85219,85295,85205 pomoc społeczna	Rozdział – 85504 wspieranie rodziny	Rozdział – 85501 i 85502 DŚR
na 31.12.2021 rok: 131,50	na 31.12.2021 rok: 10,00	na 31.12.2021 rok: 32,50
na 31.12.2022 rok: 130,00	na 31.12.2022 rok: 10,00	na 31.12.2022 rok: 21,75

od stycznia 2022 roku do grudnia 2022 roku – realizacja zadań „Programu asystent rodziny i koordynator rodzinnej pieczy zastępczej na rok 2022” – w miesiącach: I-XII zadania programu realizowały 2 osoby na stanowisku asystenta rodziny w ramach 2,00 etatów.

Tab. 22 Szkolenia pracowników Ośrodka w 2022 roku

Lp.	Dział Ośrodka	Liczba przeszkolonych pracowników	Poniesione koszty	Liczba pracowników biorących udział w bezpłatnych szkoleniach, seminariach, konferencjach
1.	Dyrekcja	2	0,00 zł	2
2.	Pion Głównego Księgowego	6	1 436,00	4
3.	Administracyjny	12	7 000,00 zł	10
4.	Grupy Wsparcia	1	0,00 zł	1
5.	Pomocy Środowiskowej	40	2 369,00 zł	40
6.	Usług	7	1 788,00 zł	6
7.	Dofinansowań ze środków PERON	4	0,00 zł	4
8.	Pieczy Zastępczej	2	0,00 zł	2
9.	Świadczeń Rodzinnych	3	1 337,00 zł	3
10.	Zespół ds. Przemocy	4	290,00 zł	4
11.	Programów i Projektów	7	0,00 zł	7
12.	Zespół Asysty Rodzinnej	10	0,00 zł	10
13.	Zespół ds. mieszkań	2	0,00 zł	2
14.	Zespół ds. bezdomności	1	0,00 zł	1
RAZEM		63	25 791,00 zł	45

Tab. 23 szkolenia dofinansowane w ramach Krajowego Funduszu Szkoleniowego realizowane przez Urząd Pracy w Rybniku.

Lp.	Rodzaj /temat	Liczba osób	Dział	Termin i miejsce	Wartość szkolenia	Kwota dofinansowania	Kwota poniesiona przez OPS
1.	SOLUCJE ADMINA FORTINET	2	Administracyjny	05-07.10.2022 Szaflary	6 000,00 zł	4 800,00 zł	1 200,00 zł
2.	Podatek VAT od podstaw dla pracowników JST i Jednostek Podległych	1	Księgowy	09.09.2022 On-line	349,00 zł	279,20 zł	69,80 zł
3.	Lista płac pracowników samorządowych w 2022r. – Nowe rozporządzenie w sprawie wynagradzania pracowników samorządowych od 1 listopada 2022r. oraz zmiany w wynagrodzeniach pracowników od 1 stycznia 2022r. – Polski Ład.	1	Zespół ds. wynagrodzeń	14.10.2022 On-line	369,00 zł	279,20 zł	89,80 zł

Tab. 24 Szkolenia obowiązkowe wynikające z ustawowych obowiązków pracodawcy z zakresu bezpieczeństwa i higieny pracy oraz ochrony przeciwpożarowej

Lp.	Rodzaj szkolenia	Data szkolenia	Ilość pracowników przeszkolonych pracowników	Koszty szkoleń
1.	Szkolenie okresowe dla pracowników na stanowiskach pracowniczych urzędniczych	-	-	-
2.	Szkolenie okresowe dla pracodawców i innych osób kierujących pracownikami.	-	-	-
RAZEM			-	-

VII. Egzekucje administracyjne należności Miasta Rybnika za rok 2022

Łącznie wystawionych było 28 tytułów wykonawczych na ogólną kwotę: **90 557,12 zł**. Podział wg ilości oraz wysokości kwot wystawionych tytułów wykonawczych w poszczególnych działach.

Tab. 25 Tytuły wykonawcze

Lp.	Jednostka/ Dział wystawiający tytuł wykonawczy	Ilość tytułów wykonawczych	Kwota w zł
1.	Dział Świadczeń Rodzinnych		
	Świadczenia rodzinne	13	59 009,03
	Fundusz Alimentacyjny	1	2 500,00
	Świadczenia wychowawcze	7	15 380,39
2.	Dział Usług		
	Dodatki mieszkaniowe	2	5 042,00
	Świadczenia z pomocy społecznej	5	8 625,70
	RAZEM	28	90 557,12

W 2022 roku wystawiono 29 upomnień na kwotę 464,00 zł.

VIII. Projekty realizowane w 2022 roku

1. Realizacja projektów dofinansowanych ze środków zewnętrznych:

1.1. „3 R- Rodzina Rozwój Rybnik” Projekt współfinansowany w ramach Osi Priorytetowej IX Włączenie społeczne Działania 9.1 Aktywna integracja Poddziałania 9.1.5 Programy aktywnej integracji osób i grup zagrożonych wykluczeniem społecznym w ramach RPO WSL 2014-2020. Projekt współfinansowany jest przez Unię Europejską w ramach Europejskiego Funduszu Społecznego. Projekt realizowany w imieniu Miasta Rybnika przez Ośrodek Pomocy Społecznej w Rybniku jest projektem partnerskim. Partnerami projektu są:

- Stowarzyszenie „17-tka”
- Centrum Rozwoju Inicjatyw Społecznych CRIS

Celem projektu jest wzmocnienie aktywności społecznej i zawodowej społeczności lokalnych zamieszkujących obszary zdegradowane oraz integracja społeczna, stworzenie warunków do podejmowania aktywności zawodowej i przełamywanie indywidualnych barier utrudniających wejście na rynek pracy 154 osób, w tym 93 kobiet i 61 mężczyzn wymagających pełnego włączenia społecznego z terenu Miasta Rybnika w latach 2021 - 2023.

Tab. 26 Uczestnicy projektu „3 R – Rodzina Rozwój Rybnik”

UCZESTNICY PROJEKTU 3R – RODZINA ROZWOJ RYBNIK W ROKU 2022									
Podział uczestników	Uczestnicy, którzy rozpoczęli udział w projekcie			Uczestnicy, którzy zakończyli udział w projekcie			Uczestnicy ogółem		
	kobiety	mężczyźni	Ogółem	kobiety	mężczyźni	Ogółem	kobiety	mężczyźni	Ogółem
	61	13	74	53	8	61	128	24	152

Tab. 27 Budżet projektu „3R – Rodzina Rozwój Rybnik”

ŚRODKI WYDATKOWANE W RAMACH PROJEKTU "3R- RODZINA ROZWÓJ RYBNIK" W ROKU 2022					
Partner Stowarzyszenie "CRIS"		Partner Stowarzyszenie "17-stka"		OPS Rybnik	
EFS	wkład własny	EFS	wkład własny	EFS	wkład własny
575 083,80 zł	57 390,00 zł	273 382,91 zł	81 840,00 zł	514 807,64 zł	153 134,20 zł
632 473,80 zł		355 222, 91 zł		667 941,84 zł	

1.2. „W ochronie życia i zdrowia - teleopieka i telemedycyna dla mieszkańców Subregionu Zachodniego”

Projekt realizowany jest w ramach Programu Operacyjnego Województwa Śląskiego Poddziałanie 9.2.6 - Rozwój usług zdrowotnych. Projekt współfinansowany przez Unię Europejską w ramach Europejskiego Funduszu Społecznego. Realizatorami projektu są:

1. Stowarzyszenie „EBI Association” - lider w zakresie teleopieki.
2. OPIEKANOVA Sp. z o.o. i NZOZ OPIEKANOVA - lider w zakresie opieki kardiologicznej.
3. TELEMEDYCYNA Polska S.A.
4. Ośrodek Pomocy Społecznej w Rybniku.

Okres realizacji projektu: 1 września 2020 r. - 30 czerwca 2023r.

Celem projektu jest stworzenie od 1.09.2020 r. do 30.06.2023 r. zdalnego połączenia służącego do wsparcia zdrowia dla 300 uczestników projektu 65+ nie w pełni samodzielnych z Subregionu Zachodniego (225 kobiet i 75 mężczyzn), w tym z Rybnika – dla 100 osób, w szczególności dla osób wchodzących w stan niesamodzielności, choroby układu krążenia, cukrzycę, demencję i depresję. Cel będzie osiągnięty poprzez wsparcie usługami teleopieki i telemedycyny

zaplanowanymi dla danego uczestnika projektu (minimum 1 typ wsparcia) oraz szkoleniami.

W ramach projektu udzielone jest wsparcie w postaci całodobowej opieki w postaci przycisku S.O.S., który otrzyma każdy uczestnik.

Liczba osób korzystających ze wsparcia zamieszkujących w Rybniku do 31 grudnia 2022 r. – 111 osób, w tym 87 kobiet i 24 mężczyzn.

Tab. 28 Środki wydatkowane w ramach „W ochronie życia i zdrowia – teleopieka i telemedycyna dla mieszkańców Subregionu Zachodniego” w roku 2022

ŚRODKI WYDATKOWANE W RAMACH PROJEKTU „W OCHRONIE ŻYCIA I ZDROWIA - TELEOPIEKA I TELEMEDYCYNĄ DLA MIESZKAŃCÓW SUBREGIONU ZACHODNIEGO” W ROKU 2022 PRZEZ OPS					
Koszty bezpośrednie		Koszty pośrednie		Ogółem	
EFS	BP	EFS	BP	EFS	BP
13 224,93 zł	1 244,70 zł	11 582,59 zł	1 090,13 zł	24 807,52 zł	2 334,83 zł
14 469,63 zł		12 672,72 zł		27 142,35 zł	

1.3. „Halo Aktywni 60+”- innowacyjne formy włączenia społecznego osób starszych z wykorzystaniem doświadczeń programu „Let us be active” – Rybnicki Telefon Seniora.

Projekt realizowany był w ramach Programu Operacyjnego Wiedza Edukacja Rozwój, Działanie 4.3. Współpraca Ponadnarodowa współfinansowany z Funduszy Europejskich. Liderem Projektu jest Centrum Doradztwa Strategicznego, Partnerem - Urząd Miasta Ryga oraz Miasto Rybnik (Ośrodek Pomocy Społecznej Rybniku). Produktem ostatecznym było powstanie senioralnego call center czyli punktu informacyjnego prowadzonego przez seniorów - wolontariuszy dla seniorów.

Rybnicki Telefon Seniora działa od 7 września 2020 r. Od 1 czerwca 2021 r. Rybnicki Telefon Seniora koordynuje Miasto Rybnik i Ośrodek Pomocy Społecznej w Rybniku. Liczba Seniorów Wolontariuszy obsługujących Telefon do 31 grudnia 2022 r. – 36 osób. Liczba odebranych telefonów w 2022 r. to 324.

W roku 2022 w ramach call center podjęto się realizacji zadań powiązanych z Korpusem Wsparcia Seniorów poprzez udzielanie telefonicznych informacji oraz wsparcia

1.4. „Usługi społeczne na rzecz ograniczenia skutków kryzysu wywołanego konfliktem zbrojnym na terytorium Ukrainy-Rybnik-Miasto na Prawach Powiatu”

Projekt współfinansowany w ramach Regionalnego Programu Operacyjnego Województwa Śląskiego na lata 2014-2020, współfinansowany przez Unię Europejską w ramach Europejskiego Funduszu Społecznego dla osi priorytetowej: IX. Włączenie społeczne dla poddziałania: 9.2.10. Projekt realizowany w imieniu Miasta Rybnika przez Ośrodek Pomocy Społecznej w Rybniku.

Projekt realizowany od 22 czerwca 2022 r. do 30 czerwca 2023 r.

Celem projektu jest poprawa funkcjonowania rodzin (minimum 110 osób) dotkniętych skutkami kryzysu migracyjnego związanego z wojną na terytorium Ukrainy, przebywających na terenie Miasta Rybnik, poprzez realizację usług z zakresu wsparcia rodziny wynikających z indywidualnych potrzeb, z uwzględnieniem specyfiki grupy docelowej.

Projekt zakłada poprawę funkcjonowania rodzin dotkniętych skutkami kryzysu migracyjnego poprzez uruchomienie asystentury rodzinnej dla ukraińskich rodzin, specjalistyczne poradnictwo (psychologiczne, prawne, rodzinne), organizację grup wsparcia, zajęcia z języka polskiego oraz integrację ze społecznością lokalną w celu dostosowania ich do warunków życia w Polsce. Dla osób realizujących wsparcie z zakresu rodziny planowane są zajęcia z języka ukraińskiego.

Tab. 29 Uczestnicy projektu „Usługi społeczne na rzecz ograniczenia skutków kryzysu wywołanego konfliktem zbrojnym na terytorium Ukrainy-Rybnik-Miasto na Prawach Powiatu”

UCZESTNICY PROJEKTU „USŁUGI SPOŁECZNE NA RZECZ OGRANICZENIA SKUTKÓW KRYZYSU WYWOŁANEGO KONFLIKTEM ZBROJNYM NA TERYTORIUM UKRAINY-RYBNIK-MIASTO NA PRAWACH POWIATU”											
Uczestnicy projektu (od początku realizacji)			Uczestnicy, którzy rozpoczęli udział w projekcie w roku 2022			Uczestnicy, którzy zakończyli udział w projekcie w roku 2022			Uczestnicy, którzy przegrali udział w projekcie w roku 2022		
kobiety	mężczyźni	Ogółem	kobiety	mężczyźni	Ogółem	kobiety	mężczyźni	Ogółem	kobiety	mężczyźni	Ogółem
90	38	128	90	38	128	19	4	23	0	0	0

Tab. 30 Środki wydatkowane w ramach projektu „Usługi społeczne na rzecz ograniczenia skutków kryzysu wywołanego konfliktem zbrojnym na terytorium Ukrainy-Rybnik-Miasto na Prawach Powiatu”

ŚRODKI WYDATKOWANE W PROJEKCIE „USŁUGI SPOŁECZNE NA RZECZ OGRANICZENIA SKUTKÓW KRYZYSU WYWOŁANEGO KONFLIKTEM ZBROJNYM NA TERYTORIUM UKRAINY-RYBNIK-MIASTO NA PRAWACH POWIATU”	
EFŚ	Wkład własny
69 798,17 zł	4 251,66 zł
74 079,83	

2. Projekty dofinansowane z innych źródeł

2.1. Dzienny Dom „Senior +”, przy ul. Konarskiego 49 w Rybniku

Dzienny Dom „Senior+” realizowany jest w ramach Programu Wieloletniego „Senior+” na lata 2021-2025. Prowadzenie Domu przekazano Fundacji „Superfundacja”, którą wyłoniono w drodze ogłoszonego konkursu na realizację zadania publicznego (zgodnie z ustawą o działalności pożytku publicznego i wolontariacie.) Umowa na realizację zadania jest dwuletnia (2021-2022).

Tab. 31 Środki wydatkowane w ramach programu w roku 2022

ŚRODKI WYDATKOWANE W RAMACH DZIENNY DOM SENIOR+ W ROKU 2022							
Liczba osób w programie			Budżet				
kobiety	mężczyźni	ogółem	Dotacja - Śląski Urząd Wojewódzki w Katowicach	wkład własny Miasta Rybnika	Całość zadania	Zwrot opłat od adresatów zadania	Średni koszt przypadający na jednego uczestnika
środki wydatkowane							
25	10	35	116 640,00 zł	308 360,00 zł	425 000,00 zł	54 625,03 zł	12 142,86 zł

2.2. Klub „Senior+” przy ul. Orzeszkowej 17 w Rybniku

Klub „Senior+” przy ul. Orzeszkowej 17 w Rybniku – projekt realizowany w ramach trwałości zadania zrealizowanego na podstawie Wieloletniego Programu „Senior+” na lata 2015-2020. Od roku 2021 zadanie jest realizowane bez dotacji Śląskiego Urzędu Wojewódzkiego w Katowicach. Prowadzenie Klubu przekazano Fundacji „Superfundacja” w wyniku ogłoszonego konkursu na realizację zadania publicznego zgodnie z ustawą o działalności pożytku publicznego i wolontariacie. Umowa została podpisana na okres od 01.01.2021 do 31.12.2022 r.

Tab. 32 Środki wydatkowane w ramach Klubu „Senior+” w roku 2022

ŚRODKI WYDATKOWANE KLUB „SENIOR+ PÓŁNOC” ROKU 2022						
LICZBA OSÓB W PROGRAMIE			BUDŻET			
K	M	ogółem	Całość zadania zgodnie z umową	Faktycznie poniesione wydatki	Zwrot	średni koszt przypadający na jednego uczestnika
-	-	111	140 000,00 zł	140 000,00 zł	1 685,00 zł	1 261,26 zł

2.3. Klub Seniora przy ul. Floriańskiej 24 w Rybniku

Klub Seniora przy ul. Floriańskiej 24 w Rybniku – powstał w ramach projektu „System wsparcia rybnickich seniorów” współfinansowanego w ramach Osi Priorytetowej IX Włączenie społeczne Działania 9.2. Dostępne i efektywne usługi społeczne i zdrowotne dla poddziałania: 9.2.5. Rozwój usług społecznych w ramach RPO WSL 2014-2020 i realizowany jest w ramach trwałości zadania. Prowadzenie Klubu przekazano Fundacji „Ostoja” w wyniku ogłoszonego konkursu na realizację zadania publicznego zgodnie z ustawą o działalności pożytku publicznego i wolontariacie.

Tab. 33 Środki wydatkowane w ramach programu w roku 2022

ŚRODKI WYDATKOWANE KLUB SENIORA PRZY UL. FLORIAŃSKIEJ 24 W ROKU 2022						
Liczba osób w programie			Budżet			
K	M	ogółem	Całość zadania zgodnie z umową	Faktycznie poniesione wydatki	Zwrot od adresatów zadania	średni koszt przypadający na jednego uczestnika
67	3	70	150 000,00 zł	148 318,52 zł	1 695,00 zł	2 118,84 zł

2.4. Mieszkanie chronione wspierane dla kobiet 60+ - samotnych mieszkanek Rybnika

Mieszkanie chronione wspierane dla mieszkanek Rybnika, samotnych kobiet 60+, przeznaczone dla 4 pań, mieści się przy ul. Chrobrego 13/2 w Rybniku. Przeznaczone jest dla kobiet, które z powodu wieku i stanu zdrowia mają problemy w codziennym funkcjonowaniu. Jest ono całkowicie dostosowane do potrzeb osób z niepełnosprawnością, zarówno architektonicznie jak i funkcjonalnie. W codziennym funkcjonowaniu mieszkankom pomaga opiekunka, która jest do dyspozycji przez minimum trzy godziny dziennie. Mieszkanie zostało uruchomione w roku 2022 i korzystały z niego 4 kobiety.

2.5. Program „Asystent osobisty osoby niepełnosprawnej” – edycja 2022.

Program w ramach Programu Resortowego Ministra Rodziny i Polityki Społecznej – dofinansowanie ze środków Funduszu Solidarnościowego.

Celem było wprowadzenie usługi asystenta jako formy ogólnodostępnego wsparcia dla osób niepełnosprawnych. Takie osoby będą miały możliwość skorzystania z pomocy asystenta m.in. przy wykonywaniu codziennych czynności czy podejmowaniu aktywności społecznej. Program ma na celu również przeciwdziałanie dyskryminacji i wykluczeniu społecznemu osób niepełnosprawnych poprzez umożliwienie im uczestnictwa w wydarzeniach społecznych, kulturalnych czy sportowych.

Czas realizacji: od 22 lutego 2022 r. do 31 grudnia 2022 r.

Tab. 34 Środki wydatkowane w ramach programu w roku 2022

ŚRODKI WYDATKOWANE W RAMACH PROGRAMU „ASYSTENT OSOBISTY OSOBY NIEPEŁNOSPRAWNEJ” – W ROKU 2022					
Liczba osób w programie			Program „Asystent osobisty osoby niepełnosprawnej” – edycja 2022		
K	M	ogółem	Całość zadania zgodnie z umową	Faktycznie poniesione wydatki	Zwrot
17	9	26	148 201,92 zł	141 668,47 zł	6 533,45 zł

Zrealizowano: 3 498,50 godziny usług asystenckich dla 23 dorosłych osób niepełnosprawnych (w tym 18 osób z orzeczeniem o znacznym stopniu niepełnosprawności i 5 osób orzeczeniem o umiarkowanym stopniu niepełnosprawności) oraz 3 dzieci niepełnosprawnych.

2.6. Program Opieka Wytchnieniowa - edycja 2022 finansowany ze środków Funduszu Solidarnościowego

Realizacja Programu umożliwiła wprowadzenie usługi opiekuna w celu odciążenie członków rodzin lub opiekunów osób niepełnosprawnych poprzez wsparcie ich w codziennych obowiązkach lub zapewnienie czasowego zastępstwa. Dzięki temu wsparciu osoby zaangażowane na co dzień w sprawowanie opieki mogły dysponować czasem, który wykorzystywały na odpoczynek i regenerację, jak również na załatwienie niezbędnych spraw. Usługi opieki wytchnieniowej służą również okresowemu zabezpieczeniu potrzeb osoby niepełnosprawnej w sytuacji, gdy

opiekunowie z różnych powodów nie będą mogli wykonywać swoich obowiązków.

Forma realizacji usługi to:

- forma opieki dziennej,
- forma opieki całodobowej.

Czas realizacji: od 22 lutego 2022 r. do 31 grudnia 2022 r.

Tab. 35 Środki wydatkowane w ramach programu w roku 2022

ŚRODKI WYDATKOWANE W RAMACH PROGRAMU „OPIEKA WYTCHNIENIOWA ” – W ROKU 2022						
Forma Opieki wytchnieniowej	Liczba osób w programie			Budżet		
	K	M	ogółem	Całość zadania zgodnie z umową	Faktycznie poniesione wydatki	Zwrot
Pobyt dzienny	10	8	18	131 580,00 zł	129 011,66 zł	2 568,34 zł
Pobyt całodobowy	20	17	37	185 895,00 zł	124 859,00 zł	61 036,00 zł
Całość zadania	30	25	55	317 475,00 zł	253 870,66 zł	63 604,34 zł

2.7. Realizowanie zadań ze środków na rzecz zwalczania narkomanii i przeciwdziałania alkoholizmowi na cele wskazane w ustawie z dnia 26 października 1982 r. o wychowaniu w trzeźwości i przeciwdziałaniu alkoholizmowi

Koszt wszystkich działań realizowanych ze środków na rzecz zwalczania narkomanii i przeciwdziałania alkoholizmowi na cele wskazane w ustawie o wychowaniu w trzeźwości i przeciwdziałaniu alkoholizmowi wyniósł 783 975,00 zł.

Realizowano następujące działania:

1. Warsztaty dla osób uzależnionych oraz współuzależnionych. Działania realizowane były od 31 maja 2022 r. do 13 grudnia 2022 r. W zajęciach uczestniczyło łącznie 36 osób (35 kobiet, 1 mężczyzna), dla których zorganizowano łącznie 16 spotkań grupowych m.in. „*Kąpiel leśna*” – nauka uważności i relaksacji, warsztaty nauki relaksacji jako formy działań

profilaktyki uzależnień, warsztaty rękodzieła połączone z przekazaniem wiedzy z zakresu profilaktyki uzależnień. elementy grupowej pracy socjalnej w zakresie informowania o możliwych formach wsparcia osób doświadczających problemu uzależnień, a także nauki uważności na swoje emocje i uczucia, umiejętności nazywania doświadczanych emocji i sposobów radzenia sobie z nimi poprzez zorganizowane zajęcia. Warsztaty były prowadzone przez pracowników Zespołu Grupowej Metody Pracy Socjalnej.

2. II Rybnicki Dzień Pomocy

10 września 2022 r. na rybnickim kampusie przy ulicy Rudzkiej 13 odbył się II Rybnicki Dzień Pomocy. Podczas wydarzenia zostały zaprezentowane instytucje wspierające mieszkańców Rybnika. Wydarzenie było objęte honorowym patronatem Prezydenta Miasta Rybnika.

3. Doposażenie mieszkań chronionych, wspomaganych, Domu dla Matek z Małoletnimi Dziećmi i Kobiet w Cięży w niezbędne wyposażenie. W ramach środków w roku 2022 dokonano doposażenia mieszkań chronionych, wspomaganych, Domu dla Matek z Małoletnimi Dziećmi i Kobiet w Cięży – w niezbędne wyposażenie poprzez zakup brakującego sprzętu ulegającego zniszczeniu w trakcie użytkowania mieszkań. Sprzęt pozwoli na dalsze udzielanie pomocy osobom pozbawionym schronienia.

4. Przeniesienie Ogrzewalni dla osób bezdomnych do Dzielnicy Boguszowice-Osiedle. W ramach środków przewidziano przeniesienie ogrzewalni do Dzielnicy Boguszowice-Osiedle, która służy osobom bezdomnym.

5. Działalność Wspólnego Stołu. Uruchomiona Inicjatywa „Wspólny Stół” powstała w ramach programu Urban_In i ma na celu wsparcie osób bezdomnych i ubogich energetycznie w postaci umożliwienia przygotowywania i spożywania posiłków w pomieszczeniach Wspólnego Stołu.

6. Wsparcie działań Ośrodka Pomocy Społecznej na rzecz osób uzależnionych w postaci sfinansowania części etatów pracowników realizujących zadania z ww. ustawy.

2.8. Program „Korpus Wsparcia Seniorów” na rok 2022 w ramach środków pochodzących ze środków Funduszu Przeciwdziałania COVID-19.

Program „Korpus Wsparcia Seniorów” na rok 2022 w ramach środków pochodzących z Funduszu Przeciwdziałania COVID-19 realizowany był w okresie od 1 stycznia do 31 grudnia 2022 r.

Grupą docelową programu są seniorzy – mieszkańcy Miasta Rybnika w wieku 65+, którzy mają problemy z samodzielnym funkcjonowaniem ze względu na stan zdrowia, prowadzący samodzielne gospodarstwa domowe lub mieszkający z osobami bliskimi, które nie są w stanie zapewnić im wystarczającego wsparcia.

Celem programu jest wsparcie rybnickich seniorów 65+, którzy mają problemy z samodzielnym funkcjonowaniem ze względu na stan zdrowia poprzez:

1. Świadczenie codziennej pomocy w miejscu zamieszkania skierowanej do 50 seniorów zgodnie ze zdiagnozowanymi potrzebami realizowanej przez zaangażowanych wolontariuszy i pracowników Ośrodka Pomocy Społecznej.
2. Dostęp do tzw. „opieki na odległość” dla 200 seniorów, która poprawi ich poczucie bezpieczeństwa oraz możliwość samodzielnego funkcjonowania w miejscu zamieszkania.

Tab. 36 Uczestnicy Programu „Korpus wsparcia seniorów” finansowani ze środków zewnętrznych w ramach środków pochodzących z Funduszu Przeciwdziałania COVID-19.

PROGRAM „KORPUS WSPARCIA SENIORÓW”		
MODUŁ I		MODUŁ II
Liczba osób objętych pomocą w ramach programu „Korpus wsparcia seniorów”	Liczba wolontariuszy udzielających wsparcie	Liczba osób, które otrzymały opaskę SOS
39	27	206

Tab. 37 Środki wydatkowane w ramach programu

BUDŻET PROGRAM „KORPUS WSPARCIA SENIORÓW” W 2022 ROKU					
DOTACJA PRZEKAZANA		DOTACJA WYKORZYSTANA		ZWROT	
282 737,00 zł		180 462,28 zł		102 274,72 zł	
MODUŁ I	MODUŁ II	MODUŁ I	MODUŁ II	MODUŁ I	MODUŁ II
82 737,00 zł	200 000,00 zł	30 937,84 zł	149 524,44 zł	51 799,16 zł	50 475,56 zł

2.9. Inicjatywa „Wspólny Stół”

Inicjatywa „Wspólny Stół” powstała w ramach programu Urban_In, realizowanego przez Uniwersytet SWPS na zlecenie Ministerstwa Funduszy i Polityki Regionalnej. Działanie zostało dofinansowane ze środków budżetu państwa w kwocie 25 000,00 zł. W późniejszym okresie było finansowane w ramach środków na rzecz zwalczania narkomanii i przeciwdziałania alkoholizmowi na cele wskazane w ustawie o wychowaniu w trzeźwości i przeciwdziałaniu alkoholizmowi. Wspólny Stół to miejsce do przygotowania i ugotowania posiłku dla osób, które z różnych przyczyn nie mają warunków, by to zrobić w innym miejscu. Działalność została rozpoczęta 11 października 2022 r.

2.10. Cyfrowy Senior - wyposażenie Dziennego Domu „Senior+” oraz Klubu „Senior+” w sprzęt komputerowy

Zadanie sfinansowane ze środków budżetu państwa – kwota dofinansowania 40 000,00 zł. Program realizowany ze środków budżetu państwa w terminie od dnia 01.11.2022 r. do 31.12.2022 r.

Celem programu był zakup laptopów wraz z oprogramowaniem, które zostaną wykorzystane w celu rozwijania kompetencji cyfrowych seniorów i upowszechniania aktywności cyfrowej w środowisku senioralnym. Zakupione laptopy będą użytkowane w:

- a) Dziennym Domu „Senior+” w Rybniku przy ulicy Konarskiego 49,
- b) Klubie „Senior+” Północ w Rybniku przy ulicy Orzeszkowej 17.

Grupą osób korzystających z zakupionych laptopów są osoby starsze, przede wszystkim uczestnicy Klubu „Senior+” Północ oraz Dziennego Domu „Senior+”. Zakupiono 10 laptopów.

W ramach projektu wydatkowano kwotę 28 905,00 zł.

2.11. Projekt „Rybnickie mieszkania ze wsparciem”

Projekt współfinansowany jest w ramach Osi Priorytetowej IX Włączenie społeczne Działania 9.2. Dostępne i efektywne usługi społeczne i zdrowotne Poddziałanie: 9.2.5. Rozwój usług społecznych i zdrowotnych - RIT. Projekt współfinansowany jest przez Unię Europejską w ramach Europejskiego Funduszu Społecznego. Wnioskodawcą oraz liderem projektu w imieniu Miasta Rybnik jest Ośrodek Pomocy Społecznej. Projekt realizowany jest w partnerstwie z Polskim Stowarzyszeniem na Rzecz Osób z Niepełnosprawnością Intelktualną Koło w Rybniku.

Okres realizacji: od 1 stycznia 2020 r. do 31 grudnia 2021 r. – przedłużony do 31 marca 2022 r.

Projekt ma na celu wsparcie procesu integracji społecznej, stworzenie warunków do podejmowania aktywności zawodowej i przełamywania indywidualnych barier utrudniających funkcjonowanie społeczne zagrożonych ubóstwem lub wykluczeniem społecznym w mieszkaniach chronionych i wspomaganych w latach 2020 - 2021. Liczba osób objętych wsparciem do 31 marca 2022r. – 82 osób w tym 44 kobiety i 38 mężczyzn.

Tab. 38 Środki wydatkowane od 1 stycznia do 31 marca 2022 r. w ramach projektu „Rybnickie mieszkania ze wsparciem” przez Ośrodek Pomocy Społecznej

ŚRODKI WYDATKOWANE OD 1 STYCZNIA DO 31 MARCA 2022 R. W RAMACH PROJEKTU „RYBNICKIE MIESZKANIA ZE WSPARCIEM” PRZEZ OŚRODEK POMOCY SPOŁECZNEJ												
ZADANIA	ZADANIE 1. MIESZKANIA CHRONIONE TRENINGOWE DLA OSÓB NIEPEŁNOSPRAWNYCH INTELEKTUALNIE			ZADANIE 2. MIESZKANIE CHRONIONE TRENINGOWE DLA BEZDOMNYCH MĘŻCZYŹN			ZADANIE 3. MIESZKANIE WSPIERANE DLA KOBIET WRAZ Z DZIEĆMI			KOSZTY POŚREDNIE		
Realizator	OPS			OPS			OPS			OPS		
Wydatkowana kwota	8 392,39 zł			10 903,18 zł			11 667,78 zł			34 647,60 zł		
Podział środków	EFS	BP	wkład własny	EFS	BP	wkład własny	EFS	BP	wkład własny	EFS	BP	wkład własny
	7670,45	721,94	-	8986,38	845,71	1071,09	9857,54	927,77	882,47	31667,12	2980,48	-
RAZEM	65 610,95 zł											

3. Inne działania realizowane w roku 2022

Realizacja Programu współpracy Miasta Rybnika z organizacjami pozarządowymi i innymi podmiotami prowadzącymi działalność pożytku publicznego na rok 2022.

W roku 2022 realizowano zadania ujęte w ww. programie na podstawie umów zawartych na lata 2021 – 2022 w wyniku przeprowadzonych otwartych konkursów ofert. na podstawie art. 25 ust. 1, 4 i 5 ustawy o pomocy społecznej oraz art. 11 ust. 1 pkt. 2 i ust. 2 ustawy o działalności pożytku publicznego i o wolontariacie.

Tab. 39 Wykaz zadań prowadzonych na podstawie otwartych konkursów ofert

L.P.	NAZWA ZADANIA	OKRES OBOWIĄZYWANIA UMOWY	PODMIOT
1.	Prowadzenie Klubu „Senior+” w Rybniku przy ul. Orzeszkowej 17	01.01.2021 r.- 31.12.2022 r.	Fundacja „Superfundacja”, ul. Młyńska 8 44-200 Rybnik
2.	Prowadzenie Dziennego Domu „Senior+” w Rybniku przy ul. Stanisława Konarskiego 49	01.01.2021 r.- 31.12.2022 r.	Fundacja „Superfundacja”, ul. Młyńska 8 44-200 Rybnik

DYREKTOR
OŚRODKA POMOCY SPOŁECZNEJ
W RYBNIKU

Anna Sowik- Złotoś

Akceptuję

.....
Podpis osoby nadzorującej